

Duurzaamheid

Resultaten

In opdracht van
Gemeente Houten

ADV Market Research
Willem Arntszlaan 115 C
3734 EE Den Dolder
www.adv-mr.com

december 2011
Rianne van Beek MSc

Inhoudsopgave

Achtergrond.....	5
Duurzaamheid in 1 pagina.....	7
Conclusie en advies	9
1. Milieubewustzijn	11
2. Aankoop van producten.....	13
3. Energiegebruik	19
4. Afval en hergebruik.....	27
5. Samenhang van duurzaam gedrag en gevoel milieubewustzijn.....	31
Bijlage 1 – Profiel respondenten	33
Bijlage 2 – Processtatistieken.....	34
Bijlage 3 – extra tabellen	35
Bijlage 4 – Vragenlijst.....	38

Achtergrond

Aanleiding onderzoek

De gemeente Houten wil in 2040 de stilste, schoonste, groenste en klimaatvriendelijkste gemeente van de regio zijn. Om dit doel te bereiken is de medewerking van inwoners van de gemeente Houten noodzakelijk.

Het is voor de gemeente Houten nog onduidelijk hoe duurzaam de inwoners van de gemeente op dit moment al zijn. Om de duurzaamheid van de inwoners te monitoren zijn er aan de leden van het burgerpanel vragen gesteld met betrekking tot drie onderwerpen:

- ◆ **Aankoop van producten:** Let men op keurmerken, koopt men wel eens producten bij lokale boeren?
- ◆ **Energiegebruik:** Neemt men groene energie af? Heeft men producten met energielabel A in huis?
- ◆ **Afval en hergebruik:** Scheidt men het afval? Wat doet men met producten die nog goed zijn, maar niet meer nodig?

Naast inzicht in het huidige gedrag wil de gemeente ook weten op welke manier de inwoners in de toekomst een bijdrage willen leveren aan een duurzamer Houten. Binnen de genoemde drie thema's zijn enkele (mogelijke) initiatieven voorgelegd aan de panelleden, waarbij gevraagd is naar de intentie om hieraan deel te nemen.

De uitkomsten van dit onderzoek dienen als 0-meting om de duurzame staat van Houten anno 2011 vast te stellen. Daarnaast kan de gemeente Houten door middel van de uitkomsten van het onderzoek initiatieven, projecten en communicatie op het gebied van duurzaamheid beter afstemmen op haar inwoners.

Methode onderzoek

Voor dit onderzoek zijn alle leden van het burgerpanel (1.259 leden) uitgenodigd om deel te nemen aan een online enquête. In de periode 30 september tot en met 23 oktober hebben 580 leden deelgenomen (respons: 46%).

De resultaten worden gerapporteerd op totaalniveau. Daarnaast wordt er gekeken naar verschillen op basis van achtergrondgegevens zoals wijk, leeftijd en geslacht. Wanneer er significante verschillen zijn, worden deze vermeld in de rapportage.

In bijlage 1 is een profiel opgenomen van de respondenten die hebben meegedaan.

Opzet rapportage

De rapportage start met een factsheet op 1 pagina. Hier worden beknopt de belangrijkste resultaten weergegeven. Vervolgens wordt onder 'Conclusie en Advies' ingegaan op deze belangrijkste resultaten. Hierbij worden mogelijke actiepunten voor de gemeente Houten aangegeven.

In hoofdstuk 1 tot en met 5 worden de resultaten uitgebreid behandeld. In hoofdstuk 1 wordt antwoord gegeven op de vraag in hoeverre Houtenaren zichzelf als milieubewust typeren. In hoofdstuk 2 tot en met 4 wordt het daadwerkelijk duurzaam gedrag in beeld gebracht. Het gaat daarbij om duurzaam gedrag ten aanzien van de aankoop van producten, energiegebruik en de wijze waarop wordt omgegaan met afval en afgedankte spullen. In hoofdstuk 5 worden tenslotte bekeken in hoeverre de eigen inschatting c.q. typering van de mate van duurzaam zijn, overeenkomt met het werkelijk gedrag.

Duurzaamheid in een 'notendop': factsheet

Afval

99% van de Houtenaren scheidt het afval. Papier (97%), glas (94%) en batterijen (93%) worden het vaakst gescheiden aangeboden

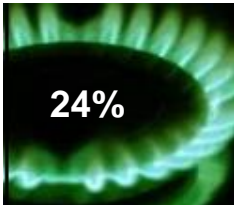
75% koopt wel eens tweedehands producten

Energie

56%

Groene stroom

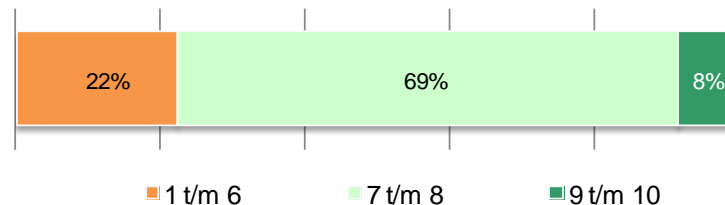
24%

Groen gas

33% heeft één of meerdere duurzame energie-installaties in huis

69% let bij aanschaf van huishoudelijke apparaten op het energielabel

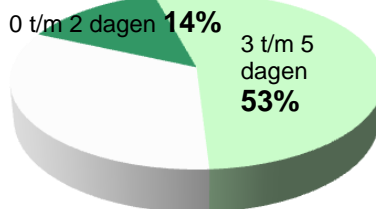
Zou u voor uzelf op een schaal van 1 t/m 10 aan willen geven hoe milieubewust u zichzelf vindt?

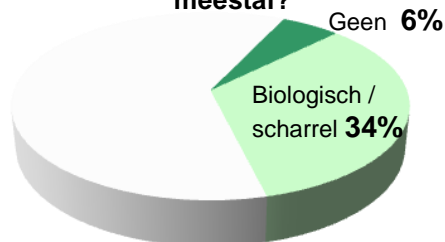
Aankopen

73% koopt wel eens een product met een keurmerk. Meer dan 8 op de 10 Houtenaren bekend met:

Hoe vaak per week eet u gemiddeld genomen vlees?

Welk soort vlees koopt u meestal?

37% koopt wel eens voedsel bij één van de boeren in het Kromme Rijngebied

Conclusie en advies

De gemeente Houten heeft als doel in 2040 de stilste, schoonste, groenste en klimaatvriendelijkste gemeente van de regio te zijn. De meerderheid van de inwoners typeert zichzelf op dit moment in meer of mindere mate als milieubewust (78%). Een inschatting die vaak wordt gestaafd door daadwerkelijk duurzaam (inkoop) gedrag.

Ondanks deze op zichzelf positieve resultaten, valt er nog veel te winnen. De gemeente kan een belangrijke rol vervullen bij het aanzetten van nog meer inwoners tot duurzaam gedrag. Dit is mogelijk door de inwoners nog beter te **informer**en over de duurzame keuzes die gemaakt kunnen worden. Ook kan de gemeente waar mogelijk **faciliter**en bij nieuwe initiatieven. Initiatieven ingebracht door marktpartijen, vrijwilligers of ingezet vanuit de overheid. Er is genoeg potentie, gezien het enthousiasme waarmee verschillende voorgelegde (nieuwe) initiatieven worden ontvangen door de Houtenaren in dit onderzoek.

Daarnaast blijkt dat voor verschillende inwoners '**gemak**' drempelverlagend kan werken om voor duurzaam te kiezen. Deze factor speelt bijvoorbeeld een rol bij de mate van interesse voor een streekmarkt en duurzame energie-installaties.

Aankopen van producten

Hoewel een meerderheid van de Houtenaren (73%) wel eens bewust een product met een keurmerk koopt, beperkt zich dit vooral tot enkele keurmerken. Met name de keurmerken Fair Trade, FSC en Eko zijn goed bekend onder de Houtenaren. Producten met een dergelijk label worden regelmatig aangekocht. Verschillende keurmerken zijn echter minder bekend bij het grote publiek. Een voorbeeld van een keurmerk dat meer bekendheid lijkt te kunnen gebruiken, is het biologische keurmerk.

Een derde van de Houtenaren koopt wel eens producten bij lokale boeren. Dit percentage heeft echter groeipotentie. Relatief veel Houtenaren weten niet bij welke boeren bepaalde producten te krijgen zijn. Hier zou de gemeente een rol kunnen spelen. Houtenaren hebben aangegeven via een speciale website geïnformeerd te willen worden. In de communicatie over de lokale producten is het goed om duidelijkheid te geven over de prijzen van de producten, want een mogelijke aankoopbarrière is een (vaak ten onrechte) negatieve prijsperceptie.

Een andere reden dat Houtenaren niet bij de lokale boeren uitkomen, is gemak. Een meerderheid van de Houtenaren geeft aan vaker lokale producten te zullen kopen, wanneer er een streekmarkt wordt georganiseerd.

Energie

Groene stroom kent al een behoorlijk marktaandeel (56%) onder Houtenaren, maar groen gas blijft nog wat achter (24%). Daarnaast geeft een derde aan te beschikken over één of meerdere duurzame energie-installaties, waarvan de HRe-ketel de meest voorkomende is. Hoewel slechts een minderheid op dit moment een duurzame installatie heeft, is hier wel interesse voor. Financieel rendement zal uiteindelijk de doorslag geven voor de beslissing deze wel of niet aan te schaffen. De installatie moet zich binnen 12 jaar (of liefst korter) terugbetalen.

Aankoop van producten

Informatie geven over:

- Keurmerken (welke zijn er, waarvoor zijn deze er).
- Voordelen van het eten van minder / scharrel en biologisch vlees.
- Lokale boeren (waar zitten deze, wat verkopen ze, welke kwaliteit tegen welke prijs?). Dit kan bijvoorbeeld met een speciale website.

Actie ondernemen:

- Faciliteer een streekmarkt.

Afname energie / aankoop elektrische apparaten

Informatie geven over:

- De mogelijkheden m.b.t. groene stroom / gas.
- Duurzame energie-installaties.
- Energielabels bij auto's.

Actie ondernemen:

- Faciliteren door subsidies en/of betalingsregelingen voor duurzame installaties.
- Duurzame eisen stellen bij nieuwbouw.

Er zijn nog voldoende mogelijkheden de afzet met betrekking tot groene energie te vergroten. Als eerste is het goed inwoners te informeren over de mogelijkheden, voordelen en effecten van groene energie en gas. Daarnaast is het goed de verschillende opties van duurzame energie-installaties zichtbaar te maken, inclusief bijbehorende kosten. Gezien het feit dat relatief grote financiële investeringen een duidelijke barrière vormen, zou de overheid hier een faciliterende rol kunnen spelen, bijvoorbeeld door middel van subsidies en het mogelijk maken van gespreide betalingen. Daarnaast zou de overheid bij nieuwbouw hogere eisen kunnen stellen aan de duurzaamheid van installaties.

Een meerderheid van de Houtenaren let bij aankopen van producten bewust op energielabels, al speelt de aanschafprijs bij een deel van de consumenten nog steeds een doorslaggevende rol. Dit bewustzijn van consumenten blijkt ook uit de aanwezigheid van energielabels in huishoudens, veelal energielabel A. Relatief veel Houtenaren weten echter niet wat het energielabel van de eigen auto is.

Afval en hergebruik

Bijna alle Houtenaren bieden een groot deel van hun afval gescheiden aan. Bij plastic is te zien dat dit nog in opkomst is, 79% scheidt dit, terwijl andere soorten afval vaker worden gescheiden. Ook met producten die nog goed voor hergebruik of reparatie zijn, wordt duurzaam omgesprongen. Een grote meerderheid geeft aan deze producten weg te geven aan bekenden, een goed doel of de kringloopwinkel. Ook worden deze producten verkocht. Internetsites zoals marktplaats zijn hiervoor een veelgebruikt kanaal. Andersom koopt men vaak ook tweedehands spullen, internetsites zijn wederom een veelgebruikt kanaal.

Naast het weggeven of verkopen van spullen, worden spullen ook gerepareerd. Een deel van de Houtenaren kan dit zelf, een deel laat deze repareren. Voor deze laatste groep kan een Repaircafé interessant zijn. Bij een Repaircafé kan men spullen goedkoop laten repareren aangezien dit initiatief draait op vrijwilligers. Er lijkt genoeg animo onder Houtenaren om kapotte spullen te laten repareren bij een dergelijke gelegenheid (één op de drie geeft aan interesse te hebben). Ook het aantal potentiële vrijwilligers lijkt meer dan voldoende.

Afval & hergebruik

Actie ondernemen:

- Promoten Repaircafé, waarbij moet worden gezorgd voor de werving/ continuïteit van voldoende vrijwilligers.

Leeftijd en geslacht

Bij een aantal aspecten aangaande duurzaam gedrag, doen zich verschillen in leeftijd en geslacht voor. Opvallend is dat mannen zichzelf vaker (83%) dan vrouwen (77%) milieubewust vinden, terwijl dit in het gedrag niet zichtbaar is (eerder andersom). Wanneer naar leeftijd gekeken wordt, geven Houtenaren tussen de 18 en 34 jaar het minst vaak aan zichzelf milieubewust te vinden.

Met betrekking tot **keurmerken** zijn er duidelijke verschillen waarneembaar tussen mannen en vrouwen. Vrouwen zijn bekender met de verschillende keurmerken en kopen ook vaker producten met een keurmerk. Opvallend is dat jongere Houtenaren het best bekend zijn met de meeste keurmerken, maar dit niet terug laten zien in het aankoopgedrag. Ook bij de aankoop van **vlees** zijn jongeren en mannen het minst milieubewust. Beide groepen geven relatief vaak aan iedere dag vlees te eten.

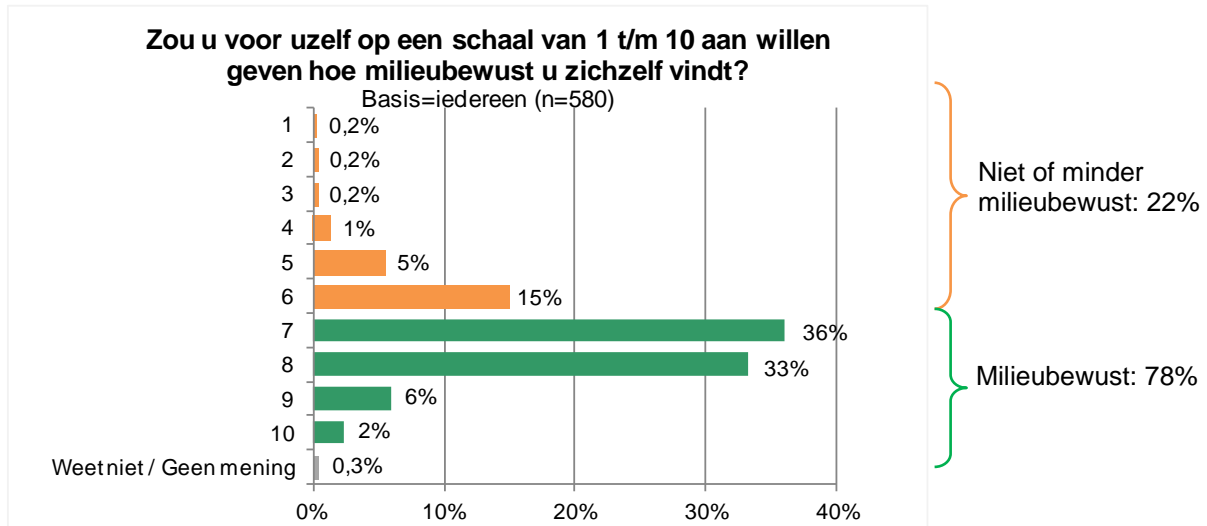
Met betrekking tot het **energieverbruik** zijn er geen verschillen waarneembaar in leeftijd en geslacht. Wel is er verschil te zien als het gaat om de interesse in duurzame installaties. Mensen in de leeftijd van 35 tot 44 jaar zijn hier het vaakst in geïnteresseerd, gevolgd door Houtenaren van 45 tot 54 jaar.

Wanneer Houtenaren **tweedehands spullen** verkopen of kopen, spelen websites als marktplaats een grote rol. Leeftijd is hierop van invloed, aangezien deze websites vooral door Houtenaren onder de 45 jaar worden gebruikt. Vrouwen zijn, meer dan mannen, gericht op het hergebruiken van spullen. Oudere Houtenaren in de leeftijd 55 tot 64 jaar gooien minder snel spullen weg en bezoeken vaker de kringloopwinkel.

Wanneer er in Houten **Repaircafés** geopend worden, kan met name gerekend worden op vrouwelijke bezoekers van 55 jaar en ouder. Deze groep maakt op dit moment het vaakst gebruik van een reparateur en geeft aan interesse te hebben in het Repaircafé.

1. Milieubewustzijn

Aan de inwoners van Houten is gevraagd hoe milieubewust men zichzelf op dit moment vindt, op een schaal van 1 tot en met 10. Na afloop van het onderzoek is hierbij de waardering 1 t/m 6 samengevoegd tot 'niet of minder milieubewust' en een waardering van 7 of hoger tot 'milieubewust'. De meerderheid van de Houtenaren (78%) geeft zichzelf een 7 of hoger op de schaal van milieubewustzijn. Hierbij wordt het vaakst een 7 (36%) of 8 (33%) gegeven. Een vijfde (22%) van de Houtenaren geeft aan zichzelf niet of minder milieubewust te vinden.

Wanneer gekeken wordt naar verschillende groepen Houtenaren, geven mannen vaker (83%) dan vrouwen (77%) aan zichzelf milieubewust te vinden. Daarnaast doet zich ook een verschil tussen leeftijdscategorieën voor. Het minst milieubewust zijn Houtenaren tussen 18 en 34 jaar, slechts 60% van hen vindt zichzelf milieubewust. Binnen de leeftijdsgroep 55-64 jaar geven de meeste Houtenaren aan zichzelf milieubewust te vinden, 88% geeft dit aan.

Het eigen milieubewustzijn laat logischerwijs een samenhang zien met duurzaam gedrag, bijvoorbeeld het afnemen van groene stroom of het eten van biologisch vlees. Op deze samenhang wordt in hoofdstuk 5 ingegaan.

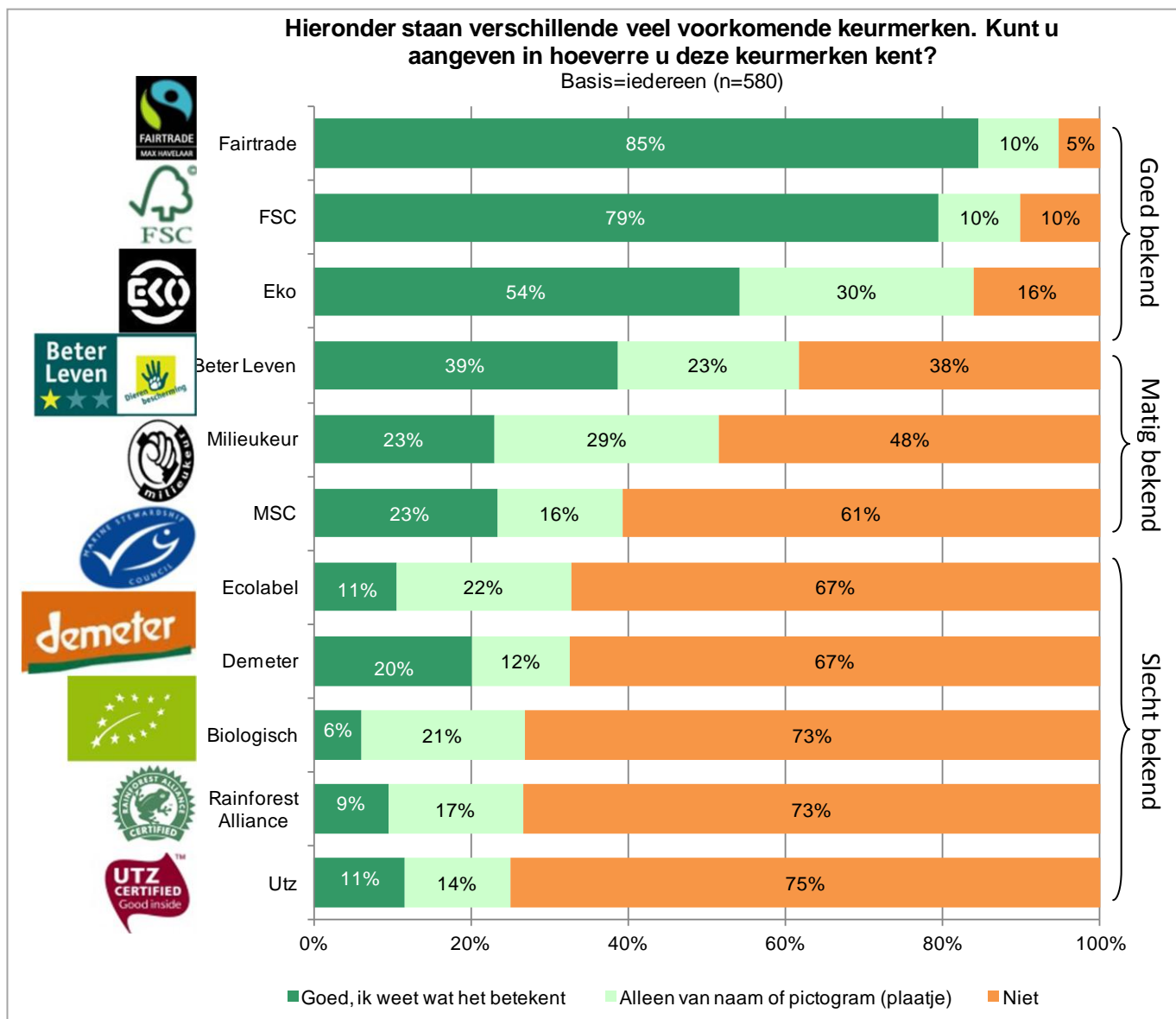
2. Aankoop van producten

Dit hoofdstuk beschrijft de mate waarin Houtenaren duurzaam gedrag vertonen als zij spullen en producten aanschaffen.

Fair Trade, FSC en Eko bij 8 op de 10 Houtenaren bekend

Er zijn diverse keurmerken ontwikkeld op het gebied van milieu, eerlijke handel en dierenwelzijn. Aan de inwoners van Houten zijn 10 verschillende keurmerken voorgelegd.

Figuur 2.1 : Bekendheid keurmerken

Er kan naar mate van bekendheid, een onderverdeling worden gemaakt in drie groepen keurmerken. De keurmerken Fairtrade, FSC en Eko zijn goed bekend onder de Houtenaren, minstens 8 op de 10 Houtenaren geeft aan hier bekend mee te zijn. Matig bekend zijn de Houtenaren met de keurmerken Beter Leven, Milieukeur en MSC. 40% tot 62% van de Houtenaren geeft aan hier bekend mee te zijn. De overige keurmerken zijn bij minder dan 40% bekend.

Voor het merendeel van de keurmerken geldt dat mannen hier minder bekend mee zijn dan vrouwen. Het grootste verschil is te zien bij het Demeter keurmerk, 41% van de vrouwen geeft aan dit (goed) te kennen, terwijl slechts 24% van de mannen dit aangeeft. Daarnaast geeft 68% van de vrouwen aan het keurmerk Beter Leven (goed) te kennen, terwijl slechts 55% van de mannen dit keurmerk (goed) kent.

Jongere Houtenaren hebben betere kennis van keurmerken, maar dit vertaalt zich niet in gedrag

Een aantal keurmerken is beter bekend bij Houtenaren in de leeftijdsgroep 18-44 jaar dan Houtenaren die 45 jaar of ouder zijn. In tabel 2.1 is voor deze keurmerken weergegeven¹ hoeveel procent van de Houtenaren (goed) bekend zijn met het keurmerk. Met name bij Milieukeur (62% vs 42%) en het UTZ keurmerk (35% vs 17%) zijn er grote verschillen tussen de twee groepen. De keurmerken Demeter en Ecolabel zijn juist bekender bij de Houtenaren in de groep 45 jaar en ouder.

Tabel 2.1 : bekendheid keurmerken per leeftijdsgroep

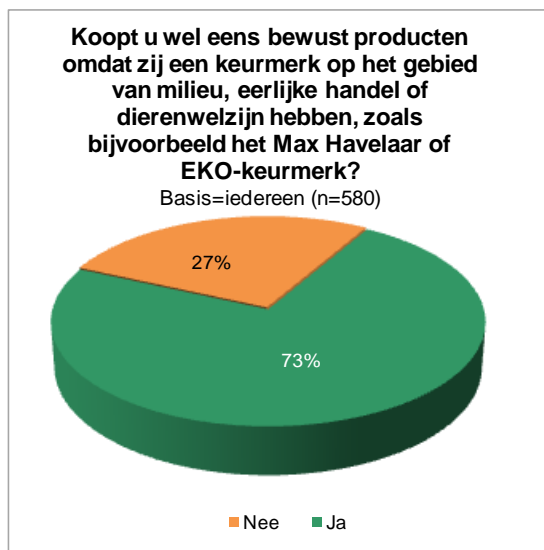
	18-44 jaar % (goed) bekend	45 jaar en ouder % (goed) bekend
FSC	97%	84%
Beter Leven	70%	54%
Milieukeur	62%	42%
Utz	35%	17%
Rainforest	31%	23%
Demeter	28%	37%
Ecolabel	26%	39%

Bijna driekwart van de Houtenaren koopt wel eens producten met een keurmerk

73% van de Houtenaren geeft aan wel eens bewust producten met een keurmerk te kopen. Vrouwen (78%) geven dit vaker aan dan mannen (68%). Binnen de leeftijdscategorie 18-34 geven minder Houtenaren (60%) dan in andere leeftijdscategorieën aan wel eens bewust producten met een keurmerk te kopen. Dit is opvallend, aangezien verschillende keurmerken binnen deze leeftijdsgroep wel goed bekend zijn.

27% van de Houtenaren geeft aan nooit producten met een keurmerk te kopen. De belangrijkste reden hiervoor is dat deze producten te duur zijn (51%). Daarnaast kost het volgens 23% ook teveel moeite tijdens het winkelen om op deze keurmerken te letten. Bijna een kwart geeft aan de keurmerken niet te vertrouwen. Dit antwoord komt ook terug in de open toelichting, men geeft aan niet te kunnen controleren of het product inderdaad volgens het keurmerk is geproduceerd.

Figuur 2.2 : Koopgedrag keurmerken

Figuur 2.3: Redenen geen aankoop keurmerk

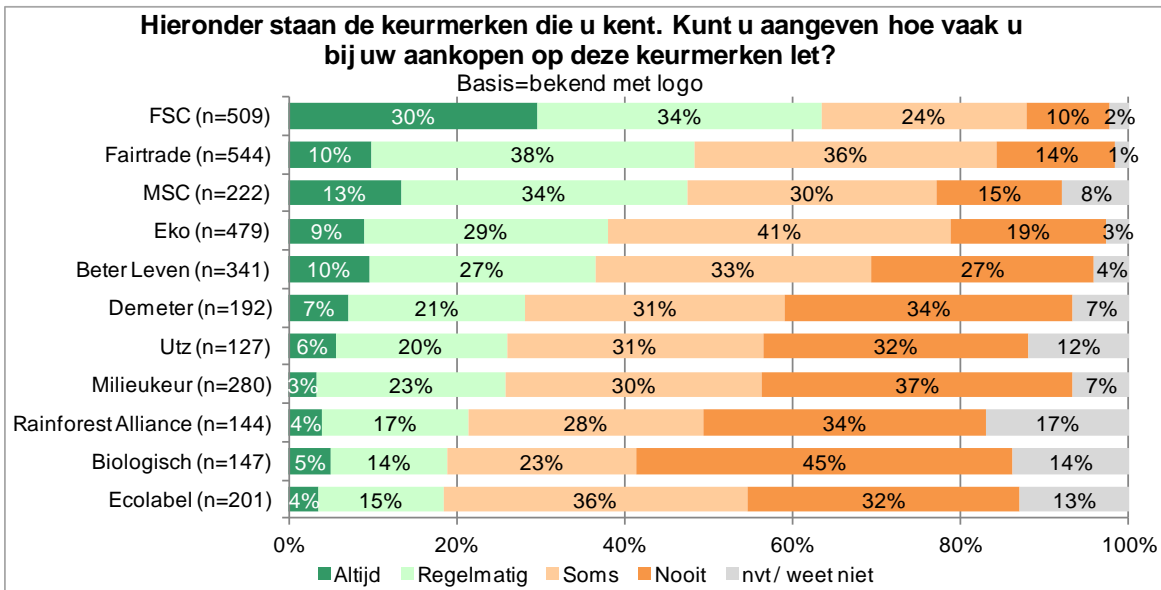
Fair Trade en FSC naast bekend, ook het meest regelmatig gekocht

Hoewel een meerderheid aangeeft wel eens bewust producten met een keurmerk te kopen, blijkt dat slechts een klein gedeelte consistent op keurmerken let bij het doen van aankopen.

Op het FSC keurmerk voor papier en houtproducten wordt het meest bewust gelet. 64% van de Houtenaren die bekend zijn met dit logo, geeft aan hier altijd of regelmatig op te letten. Bijna de helft van de Houtenaren die bekend zijn met de keurmerken Fairtrade (48%) en MSC (47%) geeft aan bij de aankoop van producten regelmatig tot altijd op deze keurmerken te letten. Keurmerken waar weinig door de Houtense consument op gelet wordt, zijn de relatief onbekende keurmerken Biologisch en Ecolabel. Van de Houtenaren die deze keurmerken wel kennen, geeft slechts 19% aan altijd of regelmatig op deze keurmerken te letten tijdens de aankopen.

¹ In de tabel zijn alleen de keurmerken weergegeven waar zich significante verschillen voordoen tussen de groep respondenten van 44 jaar en jonger en de groep van 45 jaar en ouder.

Figuur 2.4 :Aankoopgedrag keurmerken

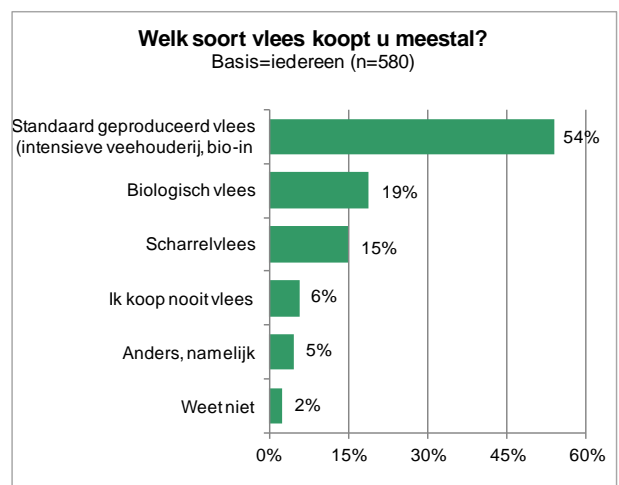
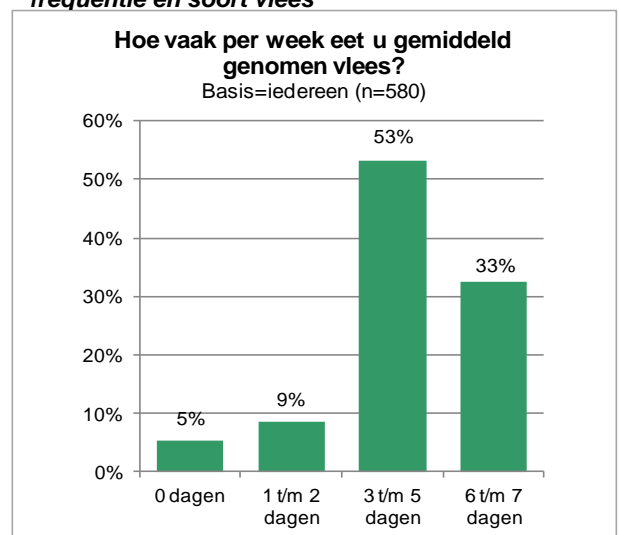
Meerderheid van Houtenaren eet niet dagelijks vlees. Indien wel: meestal standaard vlees

Een derde van de Houtenaren geeft aan gemiddeld (bijna) alle dagen per week vlees te eten. Iets meer dan de helft (53%) geeft aan gemiddeld 3 t/m 5 dagen per week vlees te eten. Slechts 5% geeft aan in een gemiddelde week geen vlees te eten. De belangrijkste redenen voor deze laatste groep om geen vlees te eten zijn het dierenwelzijn (79%) en de uitstoot aan broeikasgassen (51%).

Vrouwen geven vaker (8%) dan mannen (3%) aan in een gemiddelde week geen vlees te eten. Daarentegen geven mannen vaker (41%) aan 6 of 7 dagen vlees te eten, van de vrouwen geeft slechts een kwart dit aan. Ook tussen de leeftijdscategorieën is een verschil zichtbaar. Hoe ouder men is, des te minder vaak men aangeeft 6 t/m 7 dagen vlees te eten. Binnen de leeftijdscategorie 18-34 jaar geeft 46% van de Houtenaren aan (bijna) elke dag vlees te eten, terwijl van de Houtenaren van 65 jaar en ouder slechts 16% dit aangeeft.

Bij de aankoop van vlees is er keuze tussen het vlees uit de intensieve veehouderij en meer duurzame soorten vlees. Terwijl het merendeel van de Houtenaren (54%) nog steeds voor standaard geproduceerd vlees kiest, geeft 19% aan meestal voor biologisch vlees te kiezen en 15% voor scharrelvlees. Opvallend is dat zich duidelijke verschillen tussen mannen en vrouwen en tussen verschillende leeftijdscategorieën voordoen als het gaat om de frequentie van vleesconsumptie. Bij het soort vlees dat wordt gekocht, doen dergelijke verschillen zich echter niet voor. Alleen binnen de groep 55-64 jarigen wordt er bewuster dan in andere leeftijdscategorieën vlees gekocht. Slechts 42% van de Houtenaren binnen deze groep geeft aan standaard geproduceerd vlees te kopen. Zij geven vaker (24%) aan biologisch vlees te kopen.

Figuur 2.5 & 2.6 : eten van vlees: frequentie en soort vlees

Minderheid van Houtenaren koopt producten bij lokale boeren, een van de oorzaken hiervan is de onbekendheid met de boeren en hun productaanbod

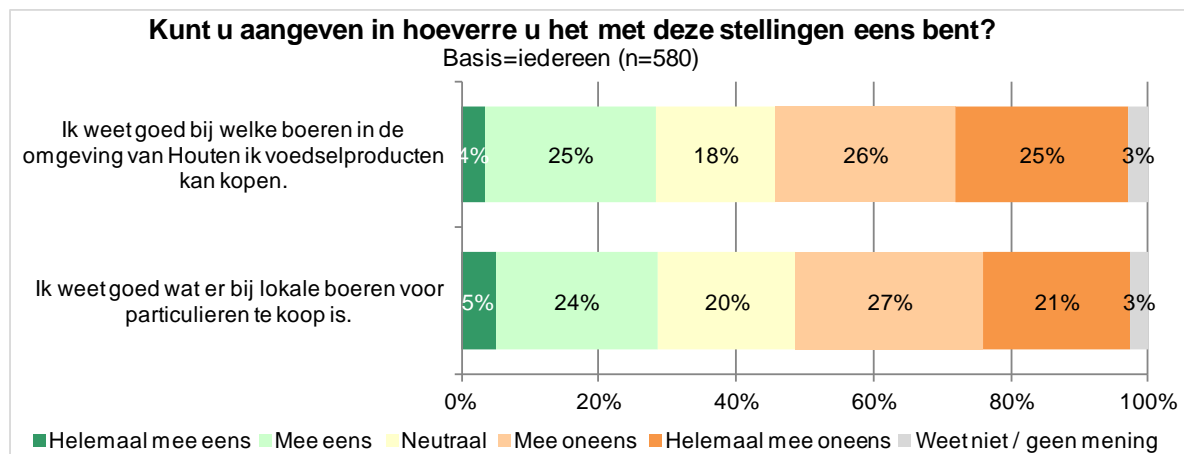
Binnen het Kromme Rijngebied² bieden ook lokale boeren voedsel aan. 37% van de Houtenaren geeft aan hier specifieke producten te kopen. Inwoners in de leeftijd 18-34 jaar (73%) en 35-44 jaar (67%) geven vaker dan oudere inwoners aan nooit producten bij lokale boeren te kopen.

Slechts 29% van de Houtenaren weet goed bij welke boeren men voedselproducten kan kopen. Van de inwoners die nog nooit bij de boeren voedsel hebben gekocht, geeft slechts 12% dit aan. Onder de inwoners die wel eens bij een van de boeren geweest is, is dit percentage hoger (54%), maar nog steeds is ook hier de onbekendheid redelijk groot. Het is waarschijnlijk dat deze groep bij een enkele boer haar producten koopt, maar nog onbekend is met de overige aanbieders. De bekendheid van het productaanbod is vergelijkbaar met de bekendheid van de boeren, ook hier geeft 29% aan bekend te zijn met de producten die door de boeren aangeboden worden.

Figuur 2.7 : Aankoopgedrag producten lokale boeren

Figuur 2.8 : bekendheid lokale boeren en lokale producten

In de vragenlijst is aan de Houtenaren een initiatief van een lokale ondernemer voorgelegd. Deze ondernemer wil met bijvoorbeeld internet, een streekmarkt en/of bezorgdienst de bekendheid van de lokaal geproduceerde producten verhogen. Een meerderheid van de Houtenaren (89%) geeft aan wel interesse te hebben in dit initiatief. Slechts 11% van de inwoners van Houten geeft aan hier geen interesse in te hebben. Van de Houtenaren die wel interesse hebben in dit initiatief, geeft het merendeel aan interesse te hebben in een internetsite met informatie over welke producten waar te koop zijn (66%). Dit is in lijn met de huidige onbekendheid van de verkoopadressen.

Gemak speelt een rol bij de geringe afname van lokale producten, de opening van een streekmarkt kan hierop inspelen

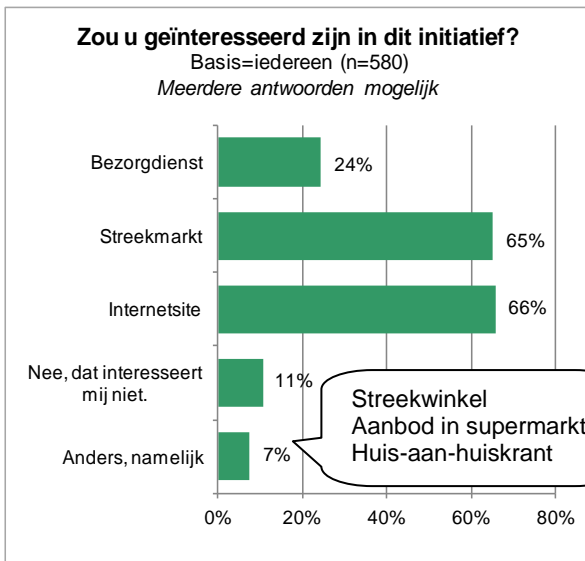
Naast meer informatie, is er ook behoefte aan andere verkooppunten. 65% van de geïnteresseerden geeft aan interesse te hebben in een streekmarkt. 67% van de inwoners geeft aan dat de oprichting van een streekmarkt zal leiden tot meer aankopen van lokaal geproduceerd voedsel. De mensen die nu al bij lokale boeren producten kopen, geven dit vaker (72%) aan dan inwoners die nu (nog) geen producten bij lokale boeren kopen (63%), maar het animo is in beide groepen groot te noemen.

Over een mogelijke bezorgdienst is men minder enthousiast. Ruim een vijfde van alle respondenten is geïnteresseerd in dit mogelijke initiatief van een lokale ondernemer, 27% geeft aan dat men bij huis-aan-huis bezorging vaker en meer lokaal geproduceerd voedsel zou kopen. Hierbij is er geen verschil tussen mensen die nu al van lokale boeren kopen en de mensen die dat (nog) niet doen.

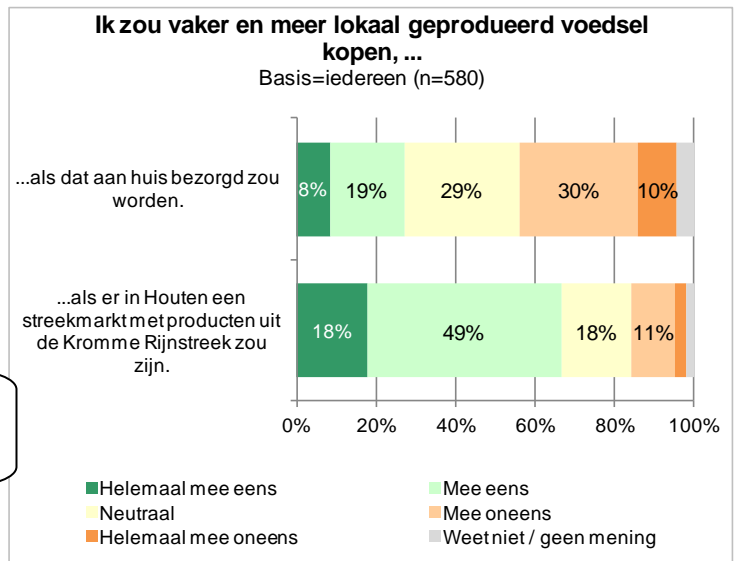
² Het Kromme Rijngebied is grofweg het landelijk gebied van de gemeenten Houten, Bunnik en Wijk bij Duurstede. Het wordt globaal begrensd door de A12 in het noorden, de Utrechtse Heuvelrug in het oosten, de Lek in het zuiden en de A27 in het westen

Een klein gedeelte geeft nog andere suggesties voor een betere bekendheid of meer verkooppunten, zoals het aanbieden van streekproducten in een bestaande winkel of supermarkt. Ook kan vermelding in de huis-aan-huis kranten bijdragen aan de bekendheid.

Figuur 2.9: interesse initiatieven

Figuur 2.10: Gedrag bij nieuwe initiatieven

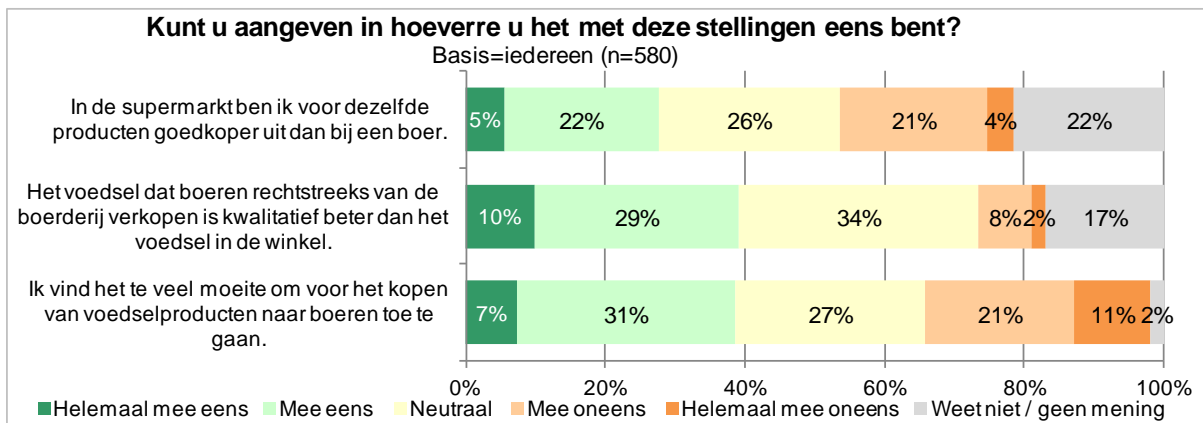

De interesse in een streekmarkt laat al zien dat gemak een belangrijke factor is bij de aankoop van lokale producten. 38% van de inwoners van Houten geeft dan ook aan dat men het teveel moeite vindt om voor het kopen van voedselproducten naar lokale boeren te gaan. Dit speelt vooral een rol bij de mensen die op dit moment geen producten bij lokale boeren kopen, van hen geeft de helft (51%) dit aan.

Mensen die ervaring hebben met het kopen van lokale producten, zijn positiever over prijs en kwaliteit dan mensen die hier geen ervaring mee hebben

Naast bekendheid en gemak kunnen ook prijs en kwaliteit een rol spelen bij het juist wel of niet kopen van streekproducten. Over de prijsverschillen tussen lokale boeren en supermarkten zijn de meningen verdeeld.

Figuur 2.11: Prijs- en kwaliteitperceptie lokale producten

Ongeveer een kwart van de inwoners geeft aan dat men denkt dat de producten in de supermarkt goedkoper zijn dan bij de boeren. Bij mensen die ervaring hebben met het kopen van deze producten geeft een groter deel (38%) daarbij aan dat producten in de supermarkt juist niet goedkoper zijn, terwijl van de mensen die deze ervaring niet hebben, dit maar een klein gedeelte is (17%). Daarnaast heeft een relatief groot deel van de mensen, die geen ervaring hebben met de aanschaf van lokale producten, geen idee (32%) wat deze producten kosten. Tussen inschatting en werkelijkheid zit dus nog een kloof waarop kan worden ingespeeld bij de promotie van lokale producten.

Met betrekking tot de kwaliteit van de producten is er ook een verschil in inschatting en beleving te zien. Mensen die bij boeren producten kopen, zijn overtuigder van het kwaliteitsverschil. 55% van hen geeft aan dat het voedsel bij de boeren kwalitatief beter is dan voedsel in de winkel, van mensen die hier geen

ervaring mee hebben geeft slechts 30% dit aan. Ook bij deze stelling geven de inwoners die geen ervaring hebben met het kopen van lokale producten relatief vaak aan (25%) niet te weten of er kwaliteitsverschil is.

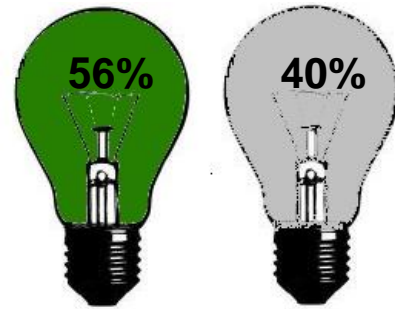
3. Energiegebruik

Op het gebied van energiegebruik kan een inwoner op verschillende manieren duurzaam gedrag vertonen. Men kan bijvoorbeeld kiezen voor het afnemen van groene in plaats van grijze energie. Daarnaast kan ook op het verbruik bespaard worden door minder vaak apparaten in te schakelen, of energiezuinige apparaten aan te schaffen.

Kleine meerderheid van Houtenaren neemt groene stroom af

Meer dan de helft van de inwoners van Houten (56%) geeft aan groene stroom af te nemen. 40% neemt op dit moment grijze stroom af. Een klein gedeelte (3%) geeft aan beide soorten stroom af te nemen, 7% weet niet wat voor soort stroom men afneemt.

Figuur 3.1: Afname groene/ grijze stroom

Afnemers van groene stroom hebben lager verbruik dan afnemers grijze stroom

26% van de inwoners van Houten heeft zijn of haar exacte stroomverbruik opgegeven. Gemiddeld is dit 3.860 kWh. Afnemers van groene stroom geven aan minder (3.660 kWh) te verbruiken dan afnemers van grijze stroom (4.030 kWh).

Tabel 3.1: Gemiddeld elektriciteitsverbruik (basis= ik weet het precies)

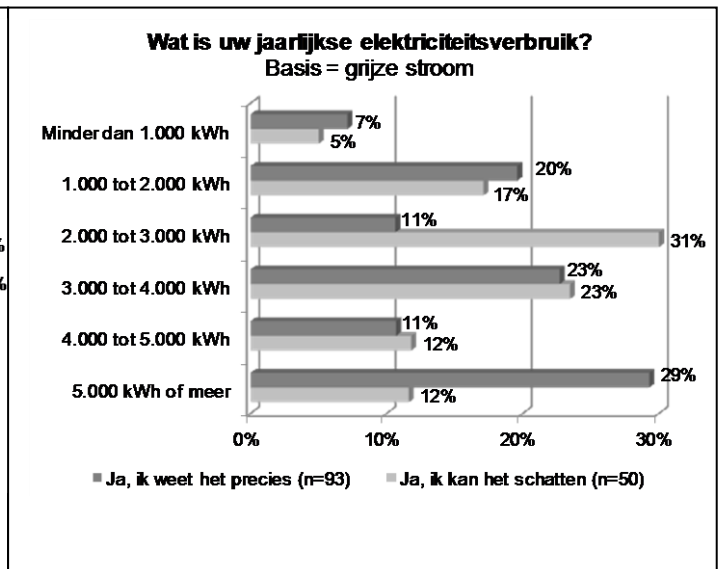
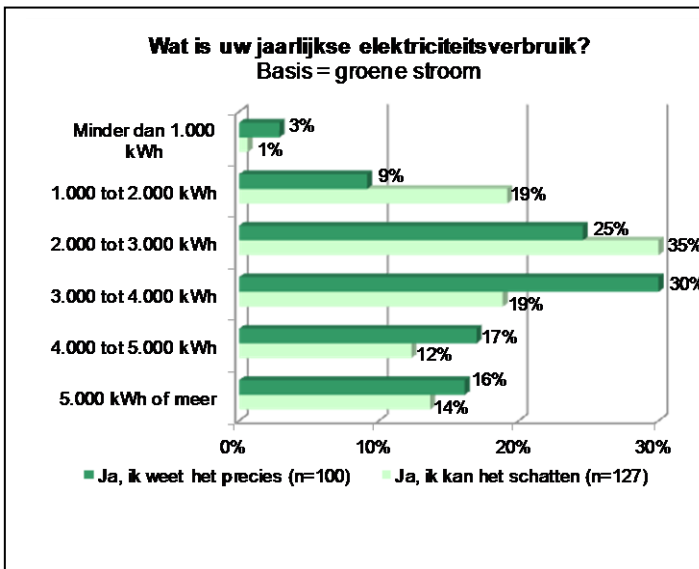
Totaal	3.860 kWh
Groen	3.660 kWh
Grijs	4.030 kWh

Mensen geneigd elektriciteitsverbruik te onderschatten

Van de inwoners die groene stroom afnemen, geeft 30% aan niet te weten hoeveel stroom men per jaar verbruikt. 31% geeft een precieze opgave en 39% geeft een schatting. Voor ongeveer de helft van de huishoudens valt het elektriciteitsverbruik tussen de 2.000 en 4.000 kWh. Bijna een derde (31%) geeft aan tussen de 2.000 en 3.000 kWh elektriciteit te gebruiken, een kwart (24%) geeft aan tussen de 3.000 en 4.000 kWh te gebruiken. Opvallend is dat de personen die hun verbruik schatten, een lager verbruik inschatten dan de personen die daadwerkelijk het verbruik op de jaarrekening hebben bekeken. Zo geeft van de mensen die het verbruik geschat hebben, 19% aan tussen de 1.000 en 2.000 kWh te gebruiken en eveneens 19% schat het verbruik tussen de 3.000 en 4.000 kWh. Van de mensen die het verbruik exact weten of dit hebben nagekeken, is dit respectievelijk 9% en 30%.

Figuur 3.2: Elektriciteitsverbruik groene stroom

Figuur 3.3: Elektriciteitsverbruik grijze stroom

Van de afnemers van grijze stroom geeft slechts 22% exact het elektriciteitsverbruik aan, 40% geeft een schatting en 38% weet het verbruik niet. Het verbruik ligt wat meer verspreid tussen de verschillende categorieën dan bij de afnemers van groene stroom. Ook bij grijze stroom geldt dat de mensen die het verbruik inschatten een lagere inschatting geven, zo geeft 31% aan tussen de 2.000 – 3.000 kWh te verbruiken en slechts 12% 5.000 kWh of meer. De mensen met een exacte opgave laten echter andere gegevens zien: 11% geeft aan tussen de 2.000 en 3.000 kW te verbruiken en 29% aan geeft aan meer dan 5.000 kWh te verbruiken.

Slechts een kwart van de huishoudens neemt groen gas af

Hoewel bij het afnemen van groene stroom al door een kleine meerderheid wordt afgenomen, is dit bij gas nog niet het geval. 41% van de inwoners van Houten geeft aan 'gewoon' (grijs) aardgas af te nemen, een kwart (24%) geeft aan groen gas³ af te nemen. Bijna alle Houtenaren die groen gas afnemen (99%), nemen ook groene stroom af. Een deel van Houten is aangesloten op stadsverwarming, 17% geeft dit aan. Van de Houtenaren die binnen het gebied van stadsverwarming wonen, geeft 89% ook daadwerkelijk aan stadsverwarming te hebben.

Figuur 3.4: Afname gas / stadsverwarming

Afnemers van groen gas verbruiken minder dan afnemers van grijs gas

Van de inwoners met gas geeft 30% het exacte verbruik op. Gemiddeld is het verbruik van deze inwoners 1.536 m³ per jaar. Van de afnemers van groen gas, geeft 41% dit precies aan. Zij zijn ook zuiniger in het verbruik. Gemiddeld geven zij aan 1.472 m³ gas op te stoken. Van de afnemers van grijs gas geeft 24% het exacte verbruik op, waarbij het gemiddelde 1.602 m³ is.

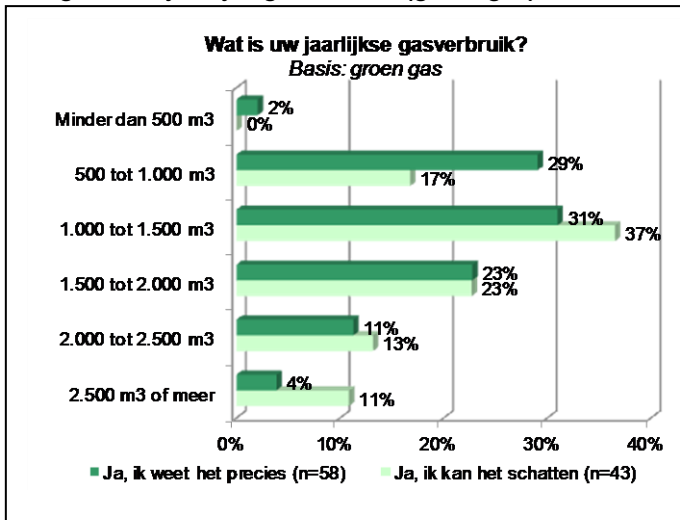
Tabel 3.1: Gemiddeld gasverbruik
(basis= ik weet het precies)

Totaal	1.536 m³
Groen	1.472 m³
Grijs	1.602 m³

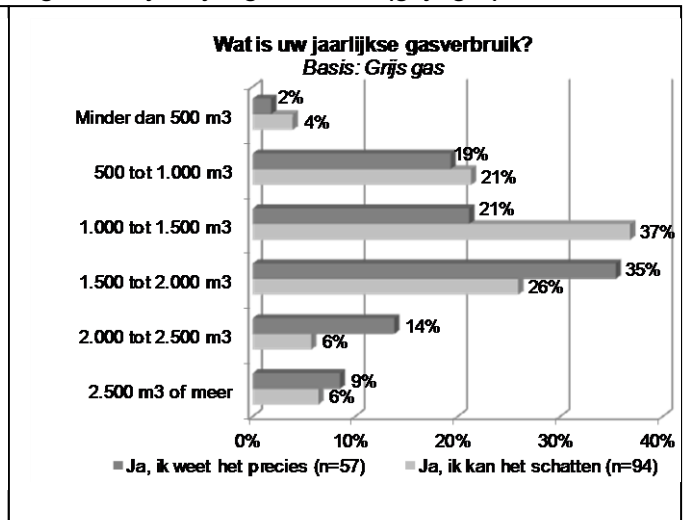
Het jaarlijks gasverbruik onder de verschillende huishoudens is zeer divers. Van de gebruikers van groen gas geeft ongeveer een derde aan tussen de 1.000 en 1.500 m³ gas te verbruiken, 23% geeft aan tussen de 1.500 en 2.000 m³ gas te verbruiken. Onder de grijsverbruikers is deze laatste groep groter, afhankelijk van al dan niet geschat geeft 35% of 26% dit aan.

Ook bij het gasverbruik zijn er verschillen tussen mensen die het gasverbruik inschatten en de mensen die dit exact weergeven. Mensen die groen gas afnemen en het verbruik inschatten, denken meer te verbruiken dan in werkelijkheid. Bij de mensen die hun grijs gasverbruik inschatten is dit juist andersom.

Figuur 3.5: jaarlijks gasverbruik (groen gas)

Figuur 3.6: jaarlijks gasverbruik (grijs gas)

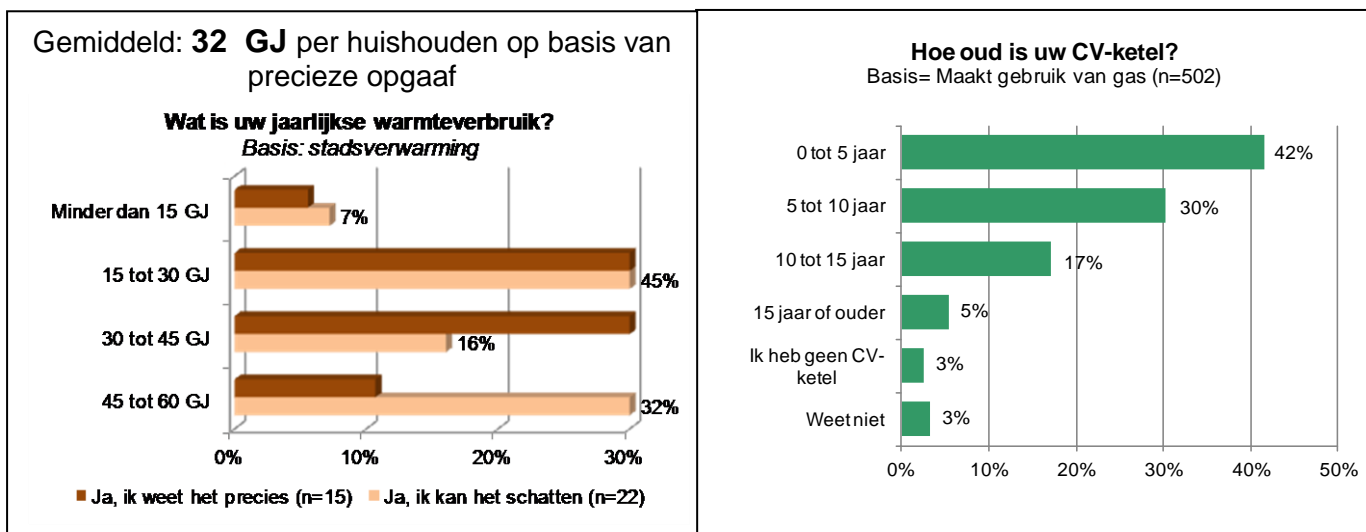
Aangezien nieuwere CV-ketels over het algemeen zuiniger zijn in verbruik, wordt het bezit van een jongere CV-ketel ook gezien als duurzaam gedrag. 42% van de Houtenaren geeft aan een relatief nieuwe (0-5 jaar) CV-ketel te hebben, 30% heeft een CV-ketel van 5 tot 10 jaar oud en 22% heeft een oudere CV-ketel. Tussen deze groepen is echter geen verschil aantoonbaar in energieverbruik.

³ De term groen gas wordt gebruikt door energiemaatschappijen voor gas dat ze verkopen wat ook gewoon aardgas is, maar waarvan ze de koolstofdioxide-uitstoot compenseren.

17% van de respondenten heeft stadsverwarming. De meerderheid (62%) van deze groep weet niet hoeveel warmte men per jaar verbruikt, 16% geeft een precieze opgave en 22% geeft een schatting. Het verbruik blijkt erg verspreid, de grootste groep (42%) geeft aan tussen de 15 en 30 GJ te verbruiken. Van de mensen die het precies aangeven, is het gemiddelde verbruik 32 GJ.

Figuur 3.7: Jaarlijks warmteverbruik

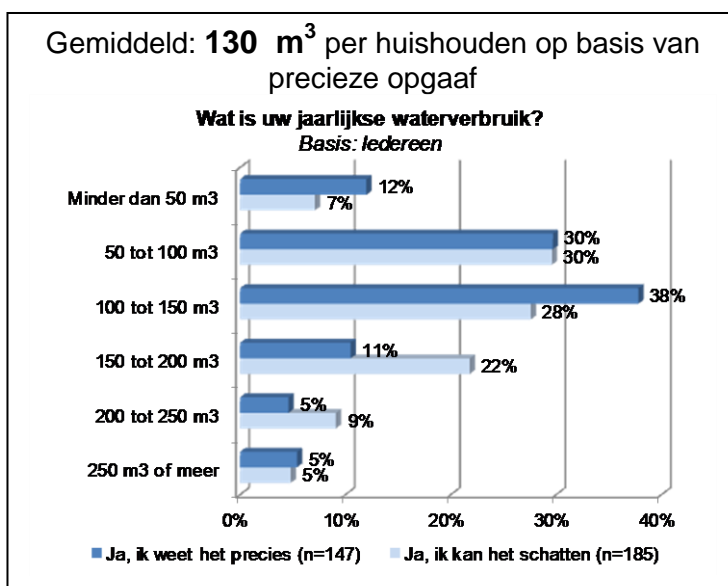
Figuur 3.8: Leeftijd CV-ketel

Gemiddeld waterverbruik 130m³

Wat betreft de afname van water is geen duurzame keuze mogelijk, alle inwoners binnen Houten nemen via Vitens water af. 43% van de inwoners weet niet hoeveel water men per jaar afneemt, 32% geeft een schatting en 25% geeft een precies aantal m³. De meerderheid (62%) van de mensen die een schatting maken of precies hun verbruik kunnen aangeven, geeft aan tussen de 50 en 150 m³ water per jaar te verbruiken. Hier denken de mensen die het verbruik inschatten meer te verbruiken dan mensen die het verbruik exact weten. Zo geeft 28% van de inschatters aan tussen de 100 en 150 m³ te verbruiken en 22% tussen de 150 en 200 m³. Van de mensen die exact het verbruik kunnen aangeven, is dit respectievelijk 38% en 11%. Gemiddeld geeft deze laatste groep aan 130 m³ water te verbruiken.

Figuur 3.9: Jaarlijks waterverbruik

Energieverbruik hangt samen met huishoudgrootte

Het verbruik van de verschillende energiebronnen hangt samen met de grootte van het huishouden. Voor zowel elektriciteit, gas als water geldt dat 1 of 2 persoonshuishoudens minder verbruiken dan grotere huishoudens.

Tussen de verschillende huishoudgroottes doen zich geen verschillen voor in de afname van groene of grijze energie. Ook tussen de verschillende wijken of leeftijdscategorieën zijn wat dit betreft geen verschillen te vinden. Een uitzondering hierop betreft de stadsverwarming, aangezien slechts één bepaald gebied hierop is aangesloten. Voornamelijk inwoners uit de wijken Zuid-Oost en Zuid-West geven aan stadsverwarming te hebben, dit zijn met name jongere inwoners (18-44).

Binnen een derde van de huishoudens zijn één of meerdere duurzame energie-installaties aanwezig, waarbij vooral de HRe-ketel voorkomt

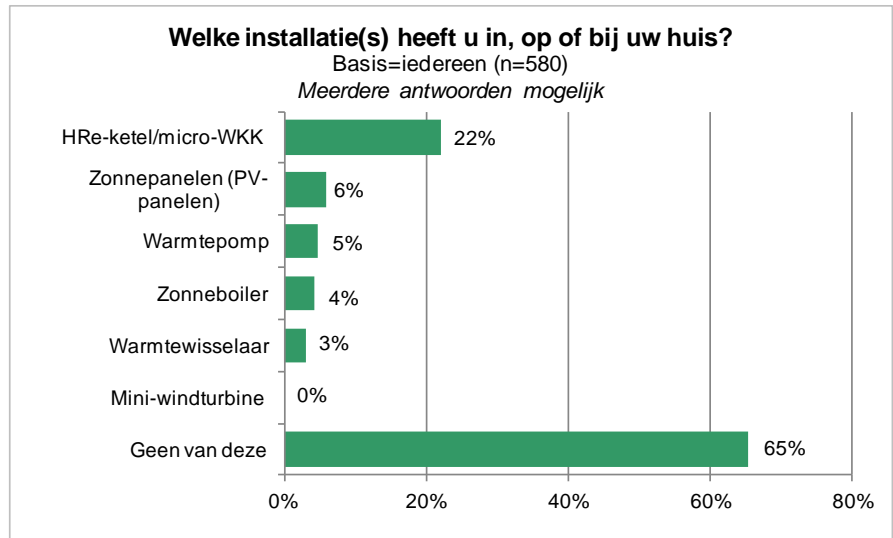
Naast het afnemen van groene energie, is het ook mogelijk om met duurzame energie-installaties zelf duurzame energie op te wekken.

Figuur 3.10: Aanwezigheid duurzame installaties

35% van de inwoners van Houten geeft aan een of meerdere installaties in huis te hebben. De HRe-ketel, waarbij naast warmte ook elektriciteit opgewekt wordt, is hierbij de meest voorkomende installatie. 22% geeft aan een HRe-ketel in huis te hebben.

Van de inwoners die een relatief nieuwe ketel hebben (0-5 jaar) geeft 33% aan een HRe-ketel in huis te hebben.

Naast de HRe-ketel geeft ook een klein deel aan, zonnepanelen (6%), een warmtepomp (5%), een zonneboiler (4%) en/of een warmtewisselaar (3%) te hebben. In de wijk Zuid-Oost komen een aantal installaties vaker voor. Hier geeft 10% aan zonnepanelen te hebben, 22% heeft een warmtepomp en 9% geeft aan een warmtewisselaar te hebben.

Grote interesse in duurzame energie-installaties, maar financiën spelen doorslaggevende rol bij daadwerkelijke aanschaf

Hoewel op dit moment de meerderheid van de inwoners geen gebruik maakt van diverse duurzame energie-installaties, betekent dit niet dat men hier negatief tegenover staat. 73% van de inwoners uit Houten geeft aan in principe wel interesse te hebben in de aanschaf van zonnepanelen of een andere duurzame energiebron. Met name Houtenaren in de leeftijdscategorieën 35-44 jaar (85%) en 45 tot 54 jaar (76%) staan hier positief tegenover. Eigenaren van een koopwoning geven vaker (77%) dan huurders (56%) aan interesse te hebben in de aanschaf van zonnepanelen of een andere duurzame energiebron.

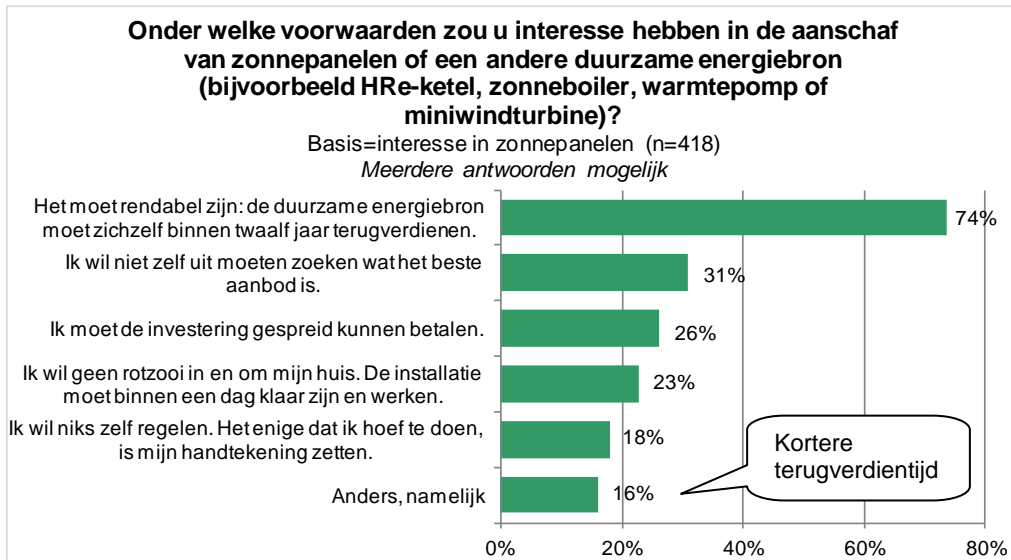
Figuur 3.11: Interesse duurzame installaties

Houtenaren die interesse hebben in één of meerdere duurzame installaties, hebben wel enkele voorwaarden. De belangrijkste voorwaarde is dat de installatie rendabel moet zijn. 74% geeft aan de investering binnen twaalf jaar terug te willen verdienen. Een andere financiële voorwaarde is dat 26% van de geïnteresseerden de investering gespreid wil kunnen betalen.

Daarnaast wil een gedeelte van de geïnteresseerden niet teveel rompslomp met de investering hebben. Zo geeft 31% aan niet zelf te willen uitzoeken wat het beste aanbod is. Voor 18% gaat dit nog een stap verder, zij geven aan niks te willen regelen. Daarnaast wil 23% de installatie in één dag geregeld hebben.

Figuur 3.12: Voorwaarden duurzame energie-installaties

Figuur 3.13: Beperkingen duurzame energie-installaties

27% van de Houtenaren heeft helemaal geen interesse in de aanschaf van duurzame energiebronnen. Ook hier spelen financiën een grote rol. 37% van de mensen die geen interesse hebben, geeft aan dat de investering te groot is om te betalen en 36% geeft aan dat het te lang duurt voordat de investering zichzelf terugverdiend heeft. Voor een kwart van de Houtenaren die geen interesse hebben, speelt mee dat men op dit moment tevreden is over de energie die zij geleverd krijgen van hun energieleverancier.

Naast financiën zijn er ook praktische redenen waarom men niet geïnteresseerd is. Zo geven huurders aan niet zelf te mogen beslissen over duurzame energiebronnen (16%) of dit niet te willen als huurder (12%). Daarnaast geven respondenten aan dat niet elk huis geschikt is om een duurzame energiebron te plaatsen (18%).

Meningen en ideeën van burgers: duurzame installaties en energieverbruik in het algemeen

Aan het eind van het onderzoek hebben meerdere Houtenaren een opmerking gemaakt met betrekking tot duurzame installaties zoals zonnepanelen en energieverbruik in het algemeen. Over het algemeen geldt hierbij dat men vindt dat er voor de gemeente ook een rol is weggelegd. Zo kan de gemeente een rol spelen bij het bevorderen van de duurzaamheid in nieuwe wijken. Van de verschillende duurzame installaties is het de windmolen die de meeste discussie oproept onder de inwoners.

Ik zou graag zien dat de gemeente zonnepanelen verplicht stelt op nieuw te bouwen huizen en bedrijven. En dat de Gemeente zelf maximaal de oppervlakte van de eigen gebouwen, scholen, sportzalen, etc. gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen.

Ik vind dat de gemeente erg laat is met haar eigen duurzaamheidsactiviteiten. Waarom niet meer duurzame- of eco wijken in Houten? Nu is Houten bijna afgebouwd en bijna nergens zie je standaard zonnepanelen! Gemiste kans Houten! En ook jammer dat vrijwel uitsluitend op lelijke windmolens wordt ingezet. Windmolens horen niet dicht op woonwijken gebouwd te worden!

Straatverlichting rondom de Mossen kan in de nachtelijke uren de helft minder.

Het elektriciteitsverbruik gaat gepaard met een enorme hoeveelheid straatverlichting in Houten. Dat fiets- en voetpaden goed verlicht zijn in het kader van veiligheid snap ik en is goed. Maar kijk eens naar die zee van licht op de rondweg en in veel wijken. Meer dan de helft kan uit zonder dat daarmee de (verkeers)veiligheid in het geding zou komen. Verlicht rotondes en kruisingen, maar doof verder alle verlichting daartussen. Als alternatief zou je LED-verlichting in de weg kunnen opnemen. Hebben omwonenden ook minder last van lichtvervuiling.

Het wordt tijd dat de windmolens worden geplaatst. Daarnaast ben ik voorstander van een veel actiever beleid met betrekking tot duurzaamheid.

Ik ben groen maar dus niet voor windmolens. Er zijn genoeg andere manieren om de genoemde status te bereiken. De gemeente moet niet zo koppig zijn en dit er door heen drukken terwijl de bevolking dit niet wilt.

Ik zou het een goede zaak vinden als de gemeente Houten het voortouw zou nemen op het gebied van duurzame energie. Als de gemeente haar deskundigheid en capaciteit gebruikt om mensen te helpen bij de aanschaf -liefst natuurlijk tegen een gereduceerde prijs- van zonnepanelen en windturbines en eventueel andere alternatieve manieren om energie te winnen.

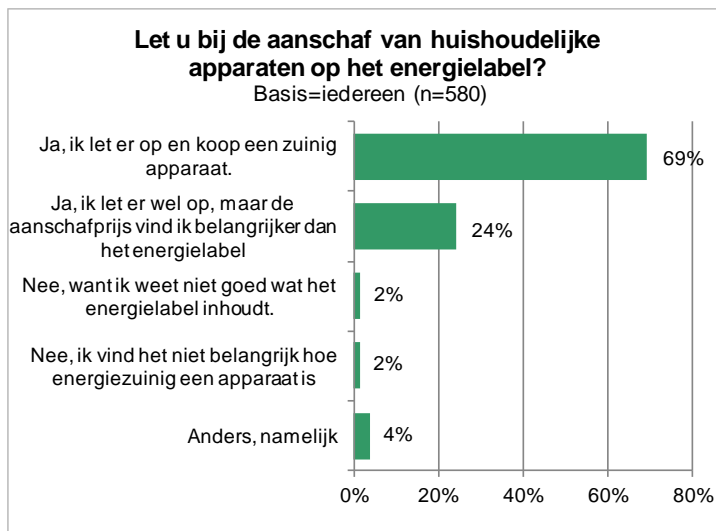
Energielabels bij huishoudelijke apparaten bekend en aanwezig in huishoudens

Door middel van een energielabel wordt aangegeven hoe zuinig een huishoudelijk apparaat is.

Het merendeel van de inwoners uit Houten (93%) geeft aan bij aankoop van huishoudelijke apparaten op het label te letten. 69% koopt ook daadwerkelijk een zuinig apparaat. 24% let wel op het label, maar verkiest uiteindelijk prijs boven energiezuinigheid.

Wanneer consumenten het bovenstaande daadwerkelijk in de praktijk waarmaken, zal dit leiden tot de aanwezigheid van (meer) zuinige apparaten in de meerderheid van de huishoudens. Aangezien veel apparaten pas gekocht worden, wanneer deze aan vervanging toe zijn, is het te verwachten dat dit proces slechts geleidelijk verloopt. Energielabels voor witgoed zijn in 1995 ingevoerd, voor lichtbronnen zijn in 2001 energielabels ingevoerd.

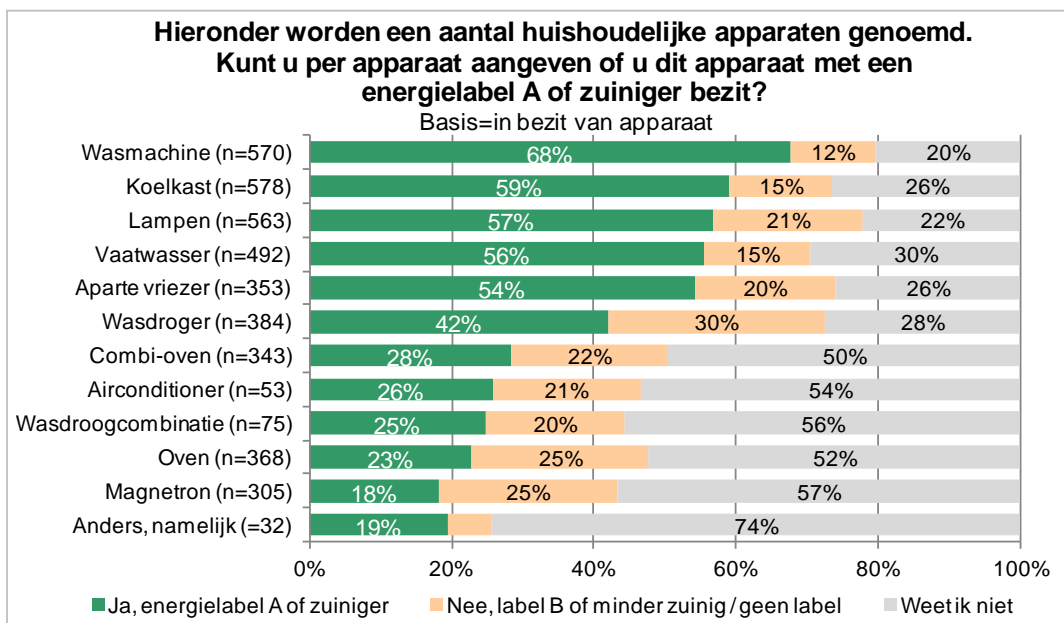
Figuur 3.14: Aanschaf apparaten

De meerderheid van de Houtenaren geeft aan een wasmachine (68%) en/of koelkast (59%) met een energielabel A in huis te hebben. 57% geeft aan lampen met een energielabel A in huis te hebben. Het energielabel is niet bij iedereen bekend, zo geeft 26% aan niet te weten welk energielabel zijn of haar koelkast heeft, bij de bezitters van vaatwassers is dit 30%.

Voor (combi) ovens en magnetrons bestaat geen energielabel. Toch denkt 18 tot 28% een energielabel A of zuiniger voor deze apparaten te bezitten.

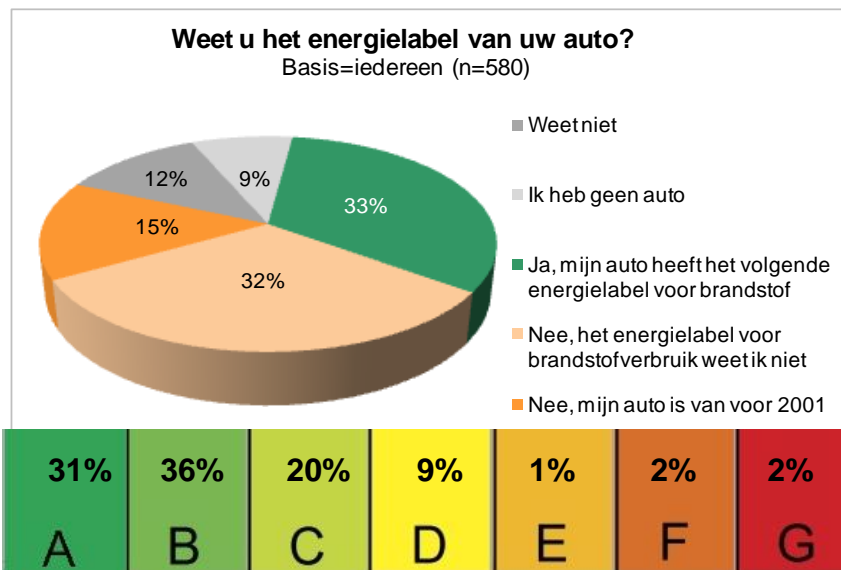
Figuur 3.15: Aanwezigheid energielabels bij huishoudelijke apparaten

Nog niet iedereen is zich bewust van het energielabel van zijn/haar auto. Van de aanwezige labels is slechts 31% label A.

Figuur 3.16: Energietabel auto

In 2001 zijn er ook voor auto's energielabels ingevoerd. Een derde van de inwoners van Houten weet het energielabel van zijn of haar auto. Van deze mensen geeft 31% aan energielabel A te hebben, 36% energielabel B en 20% energielabel C. Slechts een klein percentage geeft aan een niet-zuinige auto te bezitten. Een derde van de inwoners geeft aan het energielabel niet te weten, maar heeft wel het autotype met jaartal opgegeven. 15% heeft een auto van voor 2001, en bezit dus geen energielabel.

In de opmerkingen aan het eind van het onderzoek zijn enkele opmerkingen gerelateerd aan de energielabels. Hierbij vermeldt men dat het hebben van een zuinig label niet altijd garant staat voor duurzaam gedrag, dit kan ook bereikt worden door de apparaten minder te gebruiken.

Een greep uit de opmerkingen – energielabels

Energietabels zijn niet zaligmakend omdat de productie niet wordt meegenomen (Prius is slechtste auto die er is i.v.m. batterij). Dus oude apparaten kunnen best beter zijn dan de (commercieel gedreven) energietabels.

Energie besparen kan ook door minder te gebruiken. We hebben een misschien minder zuinige auto maar rijden er amper mee.

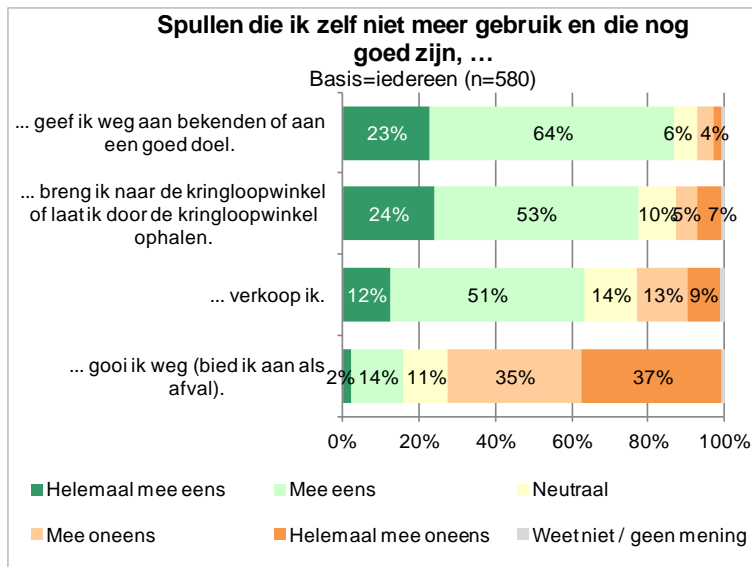
Ik miste vragen over vervoer, dat is toch een belangrijk onderdeel van duurzamer leven, zeker in een fietsstad als Houten.

4. Afval en hergebruik

Bij de aanschaf van producten kan gelet worden op duurzaamheid, maar ook bij het afdanken of weggoien van producten. Bij het afdanken van producten kan onderscheid worden gemaakt tussen producten die nog goed zijn voor gebruik en producten die niet meer goed zijn voor gebruik.

Meerderheid van Houtenaren biedt spullen tweedehands aan, hierbij worden deze spullen het vaakst weggegeven aan bekenden of een goed doel.

Figuur 4.1: Bestemming 'oude' spullen

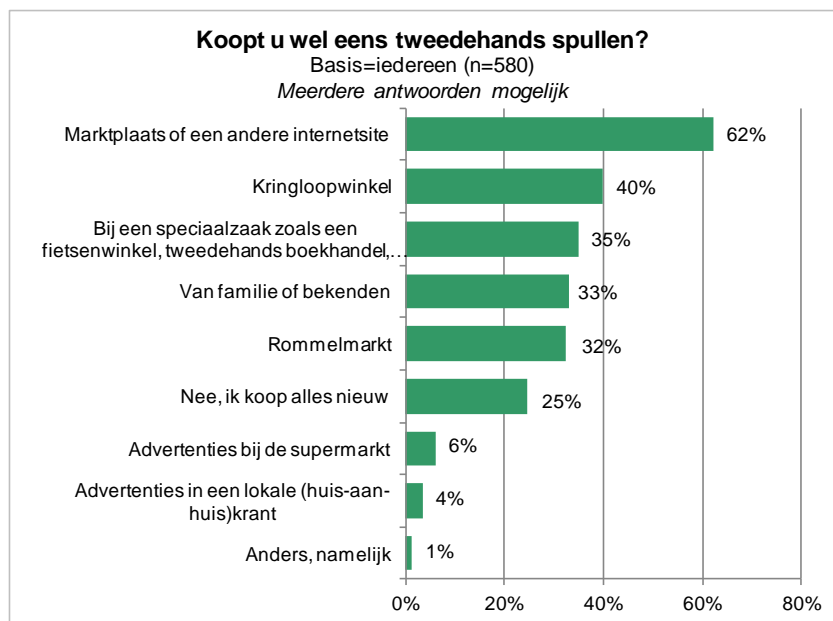
Met spullen die nog goed zijn, maar niet meer nodig⁴, gaat de meerderheid van de Houtenaren duurzaam om. Slechts 16% geeft aan spullen die men niet meer gebruikt maar wel goed zijn, weg te gooien. Mannen zijn hierin minder duurzaam dan vrouwen, van de mannen geeft 21% aan spullen die nog goed zijn weg te gooien, terwijl van de vrouwen slechts 12% dit aangeeft. Ook in de wijk Zuidoost worden relatief vaak nog goede spullen weggegooid (23%). Wanneer naar leeftijd gekeken wordt, zijn het de Houtenaren binnen de leeftijdscategorie 55 tot 64 jaar die het minst vaak goede spullen weggooiden (8%).

Een meerderheid van de Houtenaren geeft aan goede spullen weg te geven aan bekenden of een goed doel (87%), naar de kringloop te brengen (77%) en/of te verkopen (63%). Leeftijd speelt een rol bij het kanaal dat men gebruikt. Het verkopen van spullen wordt vaker gedaan door inwoners onder de 45 jaar (77%) dan door inwoners die ouder zijn dan 65 jaar (32%). Bij de kringloopwinkel is juist een tegenovergesteld beeld zichtbaar. 18-34-jarigen maken hier het minst vaak gebruik van (65%), terwijl 85% van de 65+'ers hier hun producten heenbrengen.

Driekwart van de Houtenaren koopt wel eens tweedehands spullen, hierbij is internet het belangrijkste verkoopkanaal

Naast het aanbieden van tweedehands spullen, geeft 75% van de Houtenaren ook aan wel eens tweedehands spullen te kopen. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor websites zoals marktplaats, 62% geeft aan hier wel eens tweedehands spullen te kopen. Internetsites worden met name gebruikt door de inwoners die jonger zijn dan 54 (68%), van de 65+'ers geeft slechts 37% aan internetsites te gebruiken. Tweedehands spullen worden ook nog regelmatig gekocht in kringloopwinkels (40%) of speciaalzaken (35%). Kringloopwinkels worden het meest bezocht door Houtenaren in de leeftijd 55-64 jaar, deze bezoekers zijn ook vaker vrouw (45%) dan man (35%). Ongeveer een derde (33%)

Figuur 4.2: Aankoop tweedehands spullen

⁴ Met spullen worden hier bedoeld: kleding, boeken, elektrische apparaten, meubels, fietsen etc. Hierbij worden niet bedoeld: auto's, motoren en vastgoed.

van de Houtenaren koopt wel eens via familie of bekenden tweedehands spullen. Onder de 18-34 jarigen is dit percentage het hoogst (50%).

Het Repaircafé is een goed alternatief voor mensen die nu gebruik maken van reparateurs.

Producten die niet meer goed zijn voor gebruik, kunnen als afval worden aangeboden, maar het is ook mogelijk deze te repareren. De meerderheid van de Houtenaren probeert ook daadwerkelijk het product eerst te repareren. 42% geeft aan eerst te kijken of zij het product zelf kunnen repareren, 35% geeft aan naar een reparateur te gaan en hier te bekijken of het loont om het product te laten maken. 18% van de Houtenaren geeft aan het product meestal gelijk weg te gooien.

Leeftijd en geslacht spelen een rol bij het al dan niet zelf repareren van kapotte spullen. Mannen (49%) geven vaker dan vrouwen (36%) aan zelf producten te repareren. Daarnaast geven inwoners uit de leeftijdscategorie 55-64 jaar (46%) en 65+ (51%) vaker dan jongere inwoners aan een product naar de reparateur te brengen.

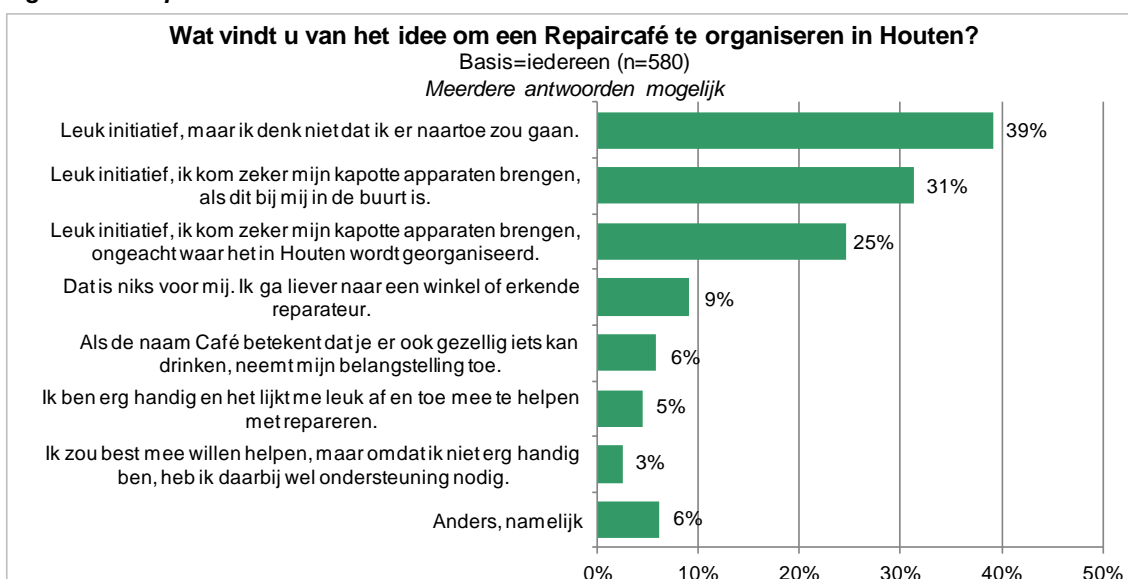
Om het repareren van producten aantrekkelijker te maken, bestaat er sinds kort het Repaircafé in Houten. Dit betreft bijeenkomsten waar beschadigde apparaten en goederen worden hersteld door vrijwilligers. Voor de reparatie zijn alleen kosten voor de onderdelen verschuldigd, waardoor de totale kosten laag blijven.

Het initiatief wordt door de meerderheid van de Houtenaren gewaardeerd, al behoort niet iedereen tot de doelgroep. 39% van de Houtenaren geeft aan het een leuk initiatief te vinden, maar zal hier waarschijnlijk geen gebruik van maken. 31% geeft daarentegen aan wel op bezoek te gaan wanneer de locatie in de buurt is. Voor 25% speelt locatie in Houten geen rol en is het initiatief zeker de moeite waard.

De behoefte van het Repaircafé is het grootst onder de groep die nu al gebruik maakt van een reparatieservice. 40% van hen geeft aan dat zij de Repaircafés zullen bezoeken, mits deze in de buurt is. Aangezien voornamelijk vrouwen gebruik maken van reparatieservices, is het te verklaren dat 37% van de vrouwen aangeeft het Repaircafé te zullen bezoeken wanneer dit in de buurt is. Ook leeftijd speelt een rol. De jongere Houtenaren worden niet aangetrokken door dit initiatief, 53% van de 18-34-jarigen geeft aan geen gebruik te zullen maken van dit initiatief. Onder de 55-64 jarigen (32%) en 65+'ers (33%) geeft een veel kleiner deel dit aan.

Van de respondenten geeft 5% aan handig te zijn en mee te willen helpen met repareren. Dit lijkt op het eerste gezicht misschien niet veel, maar op de totale bevolking is dit toch een aanzienlijk potentieel.

Figuur 4.3: Repaircafé

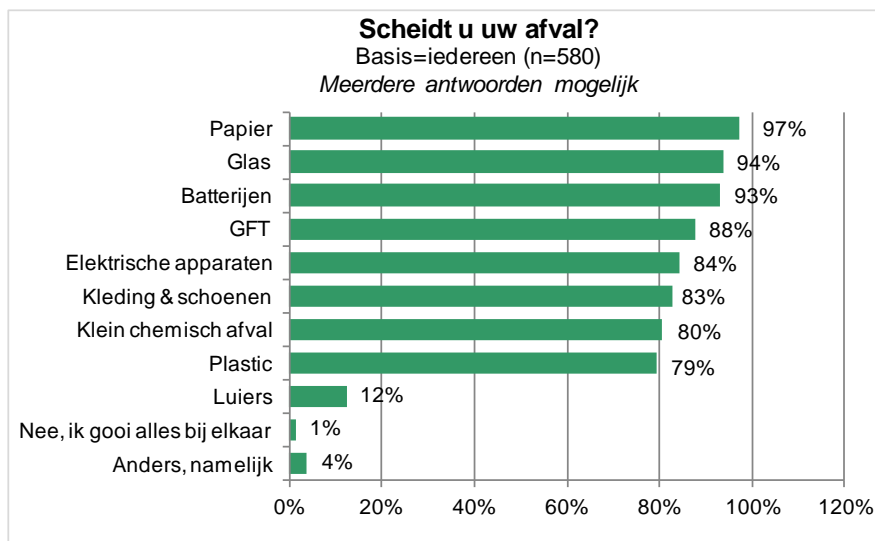
Bijna alle Houtenaren scheiden hun afval. Meeste verbetering mogelijk bij het scheiden van plastic.

De gemeente Houten biedt vele mogelijkheden van afvalscheiding aan.

GFT, plastic en papier worden aan huis opgehaald. Papier wordt het vaakst gescheiden aangeboden door Houtenaren (97%). Glas (94%) en batterijen (93%) volgen daarop in de rangorde.

Hoewel plastic eens per twee weken wordt opgehaald, geeft slechts 79% aan dit te scheiden. Hierbij speelt het wellicht een rol dat plasticinzameling nog relatief nieuw is. Het minst vaak worden luiers ingezameld (12%), hierbij speelt natuurlijk ook de aanwezigheid van jonge kinderen⁵ een rol en het beperkter aantal plaatsen waar deze kunnen worden ingeleverd (bijvoorbeeld bij kinderopvangcentra).

Figuur 4.4: Afval scheiden

Hoewel er al veel afval gescheiden ingezameld wordt, zien verschillende Houtenaren nog wel mogelijkheden tot verbetering. Zo is het voor mensen die geen minicontainer hebben nog niet altijd eenvoudig het afval te scheiden. Daarnaast zijn er productgroepen, zoals aluminium of zuivelpakken, die nog niet gescheiden aangeboden kunnen worden.

Een greep uit de opmerkingen – afvalscheiding

Het is als huurder van een appartement in het centrum (achterom) niet mogelijk GFT te scheiden, omdat wij geen GFT bak hebben. Misschien een goed idee om hier een oplossing voor te bedenken.

Heb behoefte aan een inzamelpunt voor klein chemisch afval in het centrum, ik vind het Afvalscheidingsstation te ver weg met de fiets. Ik heb geen auto. Daarom biedt ik minder vaak klein chemisch afval gescheiden aan, dan ik zou willen. Ook zou ik graag bij de supermarkt apart blik en aluminium willen inleveren.

In Utrecht worden al jaren via de wijkmilieupunten kurken van flessen en aluminium (bijvoorbeeld folie maar ook van verpakkingen) apart gescheiden verzameld omdat dit heel slecht afbreekbaar zou zijn. Kan dat ook in Houten worden gerealiseerd?

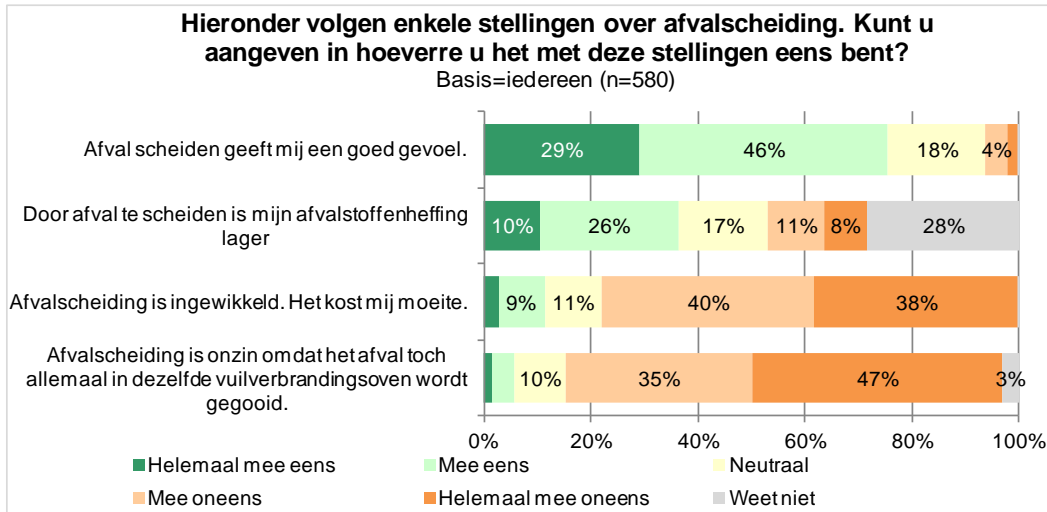
Graag een mogelijkheid om in Houten pakken van zuivel en frisdrank apart in te leveren voor recycling.

⁵ In dit onderzoek is niet gevraagd naar de aanwezigheid van (jonge) kinderen.

De meerderheid van de Houtenaren staat positief tegenover het scheiden van afval. Slechts 6% geeft aan afvalscheiding onzin te vinden omdat men denkt dat het toch allemaal in dezelfde vuilverbrandingsoven wordt gegooid. Ook kost het scheiden van afval de meerderheid geen moeite. Slechts 11% geeft aan afvalscheiding ingewikkeld te vinden.

Ieder huishouden betaalt afvalstoffenheffing. Ruim een derde van de Houtenaren (36%) denkt dat zijn of haar afvalstoffenheffing lager wordt door afval te scheiden.

Figuur 4.5: opvattingen over afval scheiden

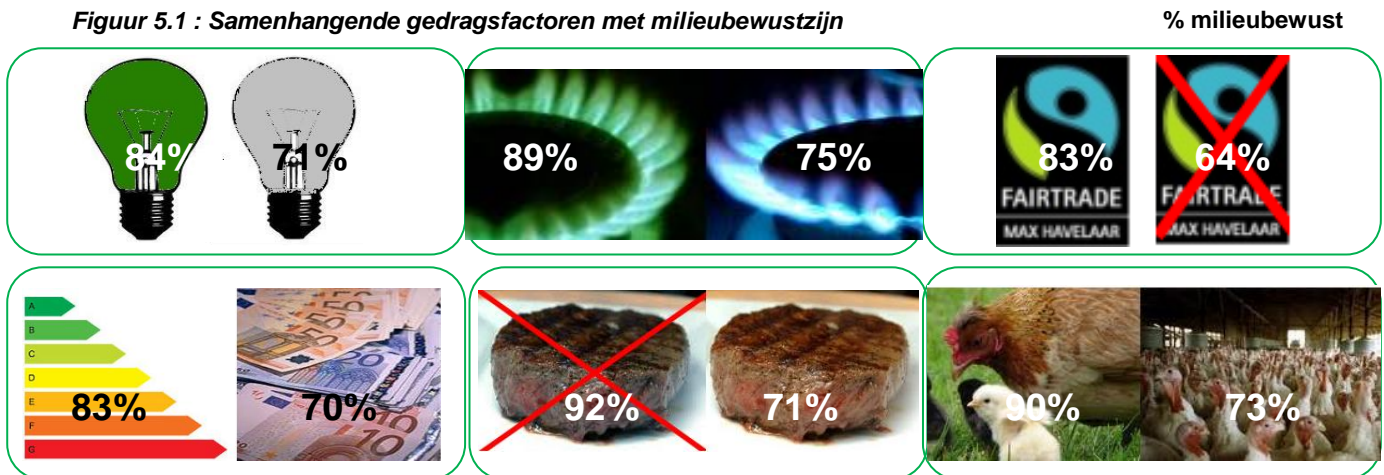
5. Samenhang van duurzaam gedrag en eigen inschatting milieubewustzijn

In dit onderzoek is op het gebied van aankopen, afval en energiegebruik ingegaan op duurzaam gedrag. 78% van de Houtenaren geeft aan zichzelf in meer of mindere mate milieubewust te vinden. In onderstaande figuur is zichtbaar in welke mate gedragsvariabelen samenhangen met deze zelfkennis met betrekking tot het milieubewustzijn.

Het afnemen van duurzame energie is één van de factoren die samenhangt met een groter milieubewustzijn. Zo geeft 84% van de gebruikers van groene stroom aan zichzelf milieubewust te vinden, terwijl slechts 71% van de gebruikers van grijze stroom dit aangeeft. Dit verschil is ook aanwezig bij het gebruik van groen gas (89%) en aardgas (75%).

Ook het duurzame consumptiegedrag laat een samenhang zien met het zelf gepercipieerde milieubewustzijn. Zo geven mensen die keurmerken kopen (83%) en mensen die op energielabels letten (83%) vaker dan de mensen die dit niet doen aan zichzelf milieubewust te vinden. Ook tussen wijze van vleesconsumptie en milieubewustzijn is een relatie zichtbaar. 92% van de mensen die 0-2 dagen per week vlees eten, geeft aan zichzelf milieubewust te vinden. Van de mensen die 6-7 dagen per week vlees eten, geeft slechts 71% dit aan. Wanneer men meestal biologisch vlees eet, kenschetst men zichzelf in 90% van de gevallen als milieubewust. Bij mensen die vooral standaard geproduceerd vlees kopen is dit (73%).

Figuur 5.1 : Samenhangende gedragsfactoren met milieubewustzijn

Bijlage 1 – Profiel respondenten

ADV heeft de resultaten met weegfactoren gecorrigeerd. Geslacht, wijk en leeftijdscategorie zijn hierin meegenomen. Bij het wegen zijn de leeftijdscategorieën 18-34 en 35-44 samengevoegd. De verhoudingen hieronder zijn zowel ongewogen als gewogen weergegeven.

Tabel 1.1: Profiel respondenten (n=580)		Percentage ongewogen	Percentage gewogen
Geslacht	Man	55%	49%
	Vrouw	45%	51%
	Totaal	100%	100%
Leeftijd	18 t/m 34 jaar	9%	13%
	35 t/m 44 jaar	24%	34%
	45 t/m 54 jaar	28%	25%
	55 t/m 64 jaar	23%	15%
	65 jaar en ouder	16%	12%
	Totaal	100%	100%
Wijk	Buitengebied	8%	8%
	Noordoost	27%	24%
	Noordwest	35%	31%
	Zuidoost	18%	19%
	Zuidwest	12%	17%
	Totaal	100%	100%

Bijlage 2 – Processtatistieken

30 september 2011 zijn alle 1.259 leden van het burgerpanel benaderd om mee te werken aan een onderzoek over duurzaam Houten. Deze respondenten zijn door ADV Market Research via een e-mail benaderd voor het online onderzoek. Het veldwerk duurde in totaal 3 weken (t/m 23 oktober). Uiteindelijk hebben 580 panelleden deelgenomen aan het onderzoek.

Tabel 2.1: Processtatistieken

	Aantal	Percentage
Uitnodigingen verstuurd	1.259	100%
Enquêtes gestart	656	52 %
Enquêtes voltooid	580	46 %
Enquêtes niet voltooid	76	6%
Gemiddelde invultijd	15 min. 35sec.	
Betrouwbaarheidsinterval	95%	
Maximale foutmarge	4,0%	

Bijlage 3 – extra tabellen

Elektriciteitsverbruik:

Weet u uw jaarlijkse elektriciteitsverbruik?

	Total	Groene stroom	Grijze stroom	Weet niet		Groene stroom	56,1%
Ja, ik weet het precies	25,8%	30,9%	21,5%	17,7%		Grijze stroom	39,8%
Ja, ik kan het schatten	38,9%	39,1%	40,3%	24,4%		Weet niet	7,4%
Nee, ik weet het niet	35,3%	30,0%	38,2%	58,0%	Weet u uw jaarlijkse elektriciteitsverbruik – grijze stroom	Totaal	100,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%			580
	580	325	231	43			

	Totaal	Ja, ik weet het precies	Ja, ik kan het schatten
Minder dan 1.000 kWh	5,7%	7,1%	5,0%
1.000 tot 2.000 kWh	18,0%	19,6%	17,1%
2.000 tot 3.000 kWh	23,9%	10,6%	31,0%
3.000 tot 4.000 kWh	23,2%	22,7%	23,5%
4.000 tot 5.000 kWh	11,4%	10,7%	11,8%
5.000 kWh of meer	17,8%	29,3%	11,6%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
	143	50	93

Weet u uw jaarlijkse elektriciteitsverbruik – groene stroom

	Totaal	Ja, ik weet het precies	Ja, ik kan het schatten
Minder dan 1.000 kWh	1,6%	2,9%	0,6%
1.000 tot 2.000 kWh	14,8%	9,2%	19,2%
2.000 tot 3.000 kWh	30,6%	24,6%	35,4%
3.000 tot 4.000 kWh	23,9%	30,3%	18,9%
4.000 tot 5.000 kWh	14,4%	17,0%	12,3%
5.000 kWh of meer	14,7%	16,1%	13,7%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
	227	100	127

Gas & Warmte

Weet u uw jaarlijkse gasverbruik?

	Total	groen gas	aardgas	weet niet		
Ja, ik weet het precies	29,8%	41,2%	24,0%	27,0%	stadsverwarming	16,9
Ja, ik kan het schatten	35,6%	30,3%	39,7%	32,9%	groen gas	24,2
Nee, ik weet het niet	34,6%	28,4%	36,4%	40,2%	aardgas	40,9
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	weet niet	17,9
	456	141	237	78	Total	100,0

Weet u uw jaarlijkse gasverbruik – aardgas

	Total	Ja, ik weet het precies	Ja, ik kan het schatten
Minder dan 500 m3	3,1%	1,8%	3,9%
500 tot 1.000 m3	20,6%	19,3%	21,3%
1.000 tot 1.500 m3	30,9%	21,1%	36,8%
1.500 tot 2.000 m3	29,5%	35,4%	25,9%
2.000 tot 2.500 m3	8,7%	13,8%	5,7%
2.500 m3 of meer	7,2%	8,5%	6,4%
Total	100,0%	100,0%	100,0%
	151	57	94

Weet u uw jaarlijkse gasverbruik – groen gas

	Total	Ja, ik weet het precies	Ja, ik kan het schatten
Minder dan 500 m3	1,2%	2,1%	0,0%
500 tot 1.000 m3	23,8%	29,1%	16,8%
1.000 tot 1.500 m3	33,3%	31,0%	36,5%
1.500 tot 2.000 m3	22,7%	22,8%	22,7%
2.000 tot 2.500 m3	12,1%	11,3%	13,2%
2.500 m3 of meer	6,8%	3,9%	10,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%
	101	58	43

Weet u uw jaarlijkse warmteverbruik?

Minder dan 15 GJ	6,5%
15 tot 30 GJ	41,7%
30 tot 45 GJ	28,6%
45 tot 60 GJ	23,2%
60 tot 75 GJ	,0%
75 GJ of meer	,0%
Total	100,0%
	37

Ja, ik weet het precies	15,8%
Ja, ik kan het schatten	22,4%
Nee, ik weet het niet	61,9%
Total	100,0%
	98

Water

Weet u uw jaarlijkse waterverbruik?

Ja, ik weet het precies	25,4%
Ja, ik kan het schatten	31,8%
Nee, ik weet het niet	42,8%
Total	100,0%

Weet u uw jaarlijkse waterverbruik?

	Totaal	Ja, ik weet het precies	Ja, ik kan het schatten
Minder dan 50 m3	9,3%	12,0%	7,1%
50 tot 100 m3	29,7%	29,7%	29,6%
100 tot 150 m3	32,1%	37,8%	27,6%
150 tot 200 m3	16,7%	10,5%	21,8%
200 tot 250 m3	7,1%	4,6%	9,1%
250 m3 of meer	5,1%	5,4%	4,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
	332	147	185

Duurzame energie-installaties

Welke installaties heeft u in, op of bij uw huis?

	Aantal	%	Gem. vermogen en productie
HRe-ketel/micro-WKK	128	22,0%	*
Zonnepanelen (PV-panelen)			906 kWh
Productie in kWh	34	5,9%	1050 Wpiek
Vermogen in Wpiek			(n=11)
Zonneboiler	25	4,2%	*
Warmtepomp			6,9 kW
Vermogen in kW	27	4,7%	5,6 COP
Rendement in COP			(n=2)
Mini-windturbine	0	,0%	*
Warmtewisselaar	18	3,0%	60% (n=1)
Rendement in %			
Geen van deze	379	65,3%	*

* Geen informatie beschikbaar

Bijlage 4 - Vragenlijst

Milieubewustzijn en Duurzaamheid

De vragenlijst gaat over hoe u zelf staat tegenover milieubewustzijn en hoe duurzaam u leeft. Duurzaamheid gaat over rekening houden met je omgeving nu en in de toekomst. Er is maar één aarde met een beperkte hoeveelheid grondstoffen, zoals water, olie en schone lucht. Die grondstoffen zijn niet gelijk verdeeld en kunnen opraken. Dat zorgt voor een onbalans. Duurzaamheid draait juist om het vinden van balans. Balans tussen hier en daar, tussen nu en straks. Wie duurzaam leeft, voorziet in zijn eigen behoefte zonder de mogelijkheden van anderen te beperken.

Onderwerpen vragenlijst

De vragenlijst bestaat uit vier delen. In het eerste onderdeel 'U als consument' willen wij graag een beeld krijgen over de mate waarin u met duurzaamheid bezig bent als u spullen, materialen of voedsel koopt. Met het volgende onderdeel - 'Energiegebruik' - willen we met name cijfers verzamelen over het energieverbruik én het gebruik van duurzame energiebronnen in Houten. In het derde deel - 'Afval en hergebruik' - stellen we u enkele vragen over afval, recycling en tweedehands spullen. We eindigen tenslotte met een aantal algemene vragen over uw achtergrond. Dit om de resultaten uit de andere drie delen beter te kunnen interpreteren.

Pauze tijdens het invullen

Wanneer u tijdens het invullen van de vragenlijst wilt pauzeren of iets wilt opzoeken, kunt u de vragenlijst tussentijds opslaan met de knop '**tussentijds opslaan**'. Wanneer u daarna opnieuw op de aanmeldlink in de uitnodiging klikt, kunt u verdergaan waar u gebleven was. Als u namelijk te lang pauze neemt, stopt het programma en moet u opnieuw beginnen.

Milieubewustzijn

Als eerste willen we u verzoeken de onderstaande vraag te beantwoorden:

1. Zou u voor uzelf op een schaal van 1 t/m 10 aan willen geven hoe milieubewust u zichzelf vindt?

(1 = totaal niet milieubewust, 10 = zeer milieubewust)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	weet niet, / geen mening
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1. U als consument

Keurmerken

2. Koopt u wel eens bewust producten omdat zij een keurmerk op het gebied van milieu, eerlijke handel of dierenwelzijn hebben, zoals bijvoorbeeld het Max Havelaar of EKO-keurmerk?

- Nee, ik koop nooit bewust producten met een keurmerk. -> Ga naar vraag 3.
- Ja, ik koop wel eens bewust producten met een keurmerk. -> Ga naar vraag 4.

3. Waarom let u niet speciaal op keurmerken op het gebied van milieu, eerlijke handel en/of dierenwelzijn bij de aanschaf van producten?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik wist niet van het bestaan van deze keurmerken.
- Ik weet niet wat de verschillende keurmerken betekenen.
- Milieu, eerlijke handel of dierenwelzijn vind ik niet zo belangrijk.
- Ik vind producten met een keurmerk te duur.
- Ik vertrouw keurmerken niet.
- Het kost mij te veel moeite om tijdens het winkelen op keurmerken te letten.
- Anders, namelijk

4. Hieronder staan verschillende veel voorkomende keurmerken. Kunt u aangeven in hoeverre u deze keurmerken kent?

5. Hieronder staan de keurmerken die u kent. Kunt u aangeven hoe vaak u bij uw aankopen op deze keurmerken let?

	Dit keurmerk ken ik ...			Op dit keurmerk let ik ...				
	goed, ik weet wat het betekent	alleen van naam of pictogram (plaatje)	niet	altijd	regelmatig	soms	nooit	n.v.t./weet niet
Keurmerken aankopen								
								
								
								
								
								
								

	Dit keurmerk ken ik ...			Op dit keurmerk let ik ...				
	goed, ik weet wat het betekent	alleen van naam of pictogram (plaatje)	niet	altijd	regelmatig	soms	nooit	n.v.t./weet niet
Keurmerken aankopen								
								
								
								
								
								

Voedsel

Inleiding

Onze voedselproductie en -consumptie veroorzaakt ongeveer een derde van onze uitstoot van broeikasgassen. De mate waarin voedsel wordt verondersteld bij te dragen aan klimaatverandering, is per product verschillend. Dat hangt af van de productiewijze, het seizoen, het land van herkomst (transport) en de industriële verwerking. Grofweg kun je stellen dat het meest duurzame voedsel 1. plantaardig is, 2. lokaal geproduceerd is zonder kunstmest, kassen en bestrijdingsmiddelen en 3. onverpakt en onverwerkt bij de consument belandt.

6. Hoe vaak per week eet u gemiddeld genomen vlees?

- 0 dagen. -> Ga naar vraag 7.
- 1-2 dagen. -> Ga naar vraag 8
- 3-5 dagen. -> Ga naar vraag 8.
- 6-7 dagen. -> Ga naar vraag 8.

7. Waarom eet u (meestal) geen vlees?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Vanwege het dierenwelzijn
- Vanwege de uitstoot aan broeikasgassen
- Ik vind vlees niet lekker
- Vlees is te duur
- Anders, namelijk:

8. Welk soort vlees koopt u meestal? [aan iedereen voorleggen]

- Standaard geproduceerd vlees (intensieve veehouderij, bio-industrie).
- Scharrelvlees.
- Biologisch vlees.
- Ik koop nooit vlees
- Weet niet.
- Anders, namelijk:

9. Koopt u wel eens voedsel van één van de boeren in de gemeente Houten of het Kromme Rijngebied* ?

- Ja, ik koop mijn voedsel vrijwel uitsluitend bij de lokale boeren.
- Ja, enkele specifieke producten koop ik bij lokale boeren.
- Nee, ik koop nooit producten bij lokale boeren.

* Het Kromme Rijngebied is grofweg het landelijk gebied van de gemeenten Houten, Bunnik en Wijk bij Duurstede. Het wordt globaal begrensd door de A12 in het noorden, de Utrechtse Heuvelrug in het oosten, de Lek in het zuiden en de A27 in het westen.

10. Hieronder volgt een aantal stellingen over het kopen van voedsel bij lokale boeren. Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/ geen mening
Ik weet goed wat er bij lokale boeren voor particulieren te koop is.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik weet goed bij welke boeren in de omgeving van Houten ik voedselproducten kan kopen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het te veel moeite om voor het kopen van voedselproducten naar boeren toe te gaan.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het voedsel dat boeren rechtstreeks van de boerderij verkopen is kwalitatief beter dan het voedsel in de winkel.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de supermarkt ben ik voor dezelfde producten goedkoper uit dan bij een boer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou vaker en meer lokaal geproduceerd voedsel kopen, als er in Houten een streekmarkt met producten uit de Kromme Rijnstreek zou zijn.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/ geen mening
Ik zou vaker en meer lokaal geproduceerd voedsel kopen, als dat aan huis bezorgd zou worden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Een lokale ondernemer heeft plannen om de inwoners van Houten beter bekend te maken met lokaal geproduceerd voedsel. Onder andere via internet, streekmarkten en/of een bezorgdienst. Zou u geïnteresseerd zijn in dit initiatief?

- Nee, dat interesseert mij niet.
- Ja, ik heb vooral interesse in de volgende onderdelen:
(Meerdere antwoorden mogelijk)
- Internetsite met informatie over welke producten waar te koop zijn
 - Streekmarkt
 - Bezorgdienst
 - Anders, namelijk

2. Energiegebruik

Elektriciteit

12. Weet u uw jaarlijkse elektriciteitsverbruik?

- Ja, dat is kWh
Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarrekening van uw energieleverancier(s).
- Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:
- Minder dan 1.000 kWh
 - 1.000 tot-2.000 kWh
 - 2.000 tot 3.000 kWh
 - 3.000 tot 4.000 kWh
 - 4.000 tot 5.000 kWh
 - 5.000 kWh of meer
 - Geen idee/ weet het niet

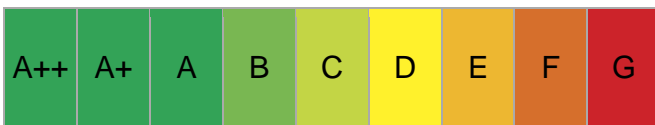
13. Wat voor stroom neemt u af van uw energieleverancier: groene stroom (duurzaam opgewekt uit bijvoorbeeld wind, zon of biomassa) of grijze stroom (opgewekt uit bijvoorbeeld kolen, olie, aardgas of kernenergie)?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Groene stroom
- Grijze stroom
- Weet niet

Energielabel

14. Let u bij de aanschaf van huishoudelijke apparaten op het energielabel?

Toelichting: in Europa is het verplicht om bij de verkoop van o.a. gebouwen, auto's, elektrische apparaten en lampen het energielabel te vermelden. Het energielabel geeft aan hoe energiezuinig hetgeen u koopt is. Dit wordt uitgedrukt in de energieklassen A t/m G. Energieklasse A(++) staat voor zeer energiezuinig, energieklasse G voor zeer energie-onzuinig.

- Ja, ik let er op en koop een zuinig apparaat.
- Ja, ik let er wel op, maar de aanschafprijs vind ik belangrijker dan het energielabel.
- Nee, ik vind het niet belangrijk hoe energiezuinig een apparaat is.
- Nee, want ik weet niet goed wat het energielabel inhoudt.
- Anders, namelijk

15. Hieronder worden een aantal huishoudelijke apparaten genoemd. Kunt u per apparaat aangeven of u dit apparaat met een energielabel A of zuiniger bezit?

Ja, energielabel A of zuiniger

Nee, label B of minder zuinig / geen label

Weet ik niet

nvt (niet in huis)

- Koelkast (al dan niet met vriescombinatie)
- Aparte vriezer
- Wasmachine
- Wasdroger
- Wasdroogcombinatie
- Vaatwasser
- Oven
- Magnetron
- Combi-oven of combi-magnetron
- Airconditioner
- Lampen
- Anders, namelijk:

16. Weet u het energielabel van uw auto?

Het energielabel bij de auto betreft het brandstofverbruiksetiket. Dit label bevat gegevens over het brandstofverbruik, de zuinigheidscategorie en de CO₂-uitstoot van de nieuwe personenauto. Het energielabel is in januari 2001 ingevoerd om het gebruik van energiezuinige auto's te stimuleren. Op iedere nieuwe personenauto is een energielabel aanwezig. Voor occasions van voor 2001 bestaat geen energielabel.

Op het energielabel is onder meer te zien hoeveel een nieuwe auto aan brandstof verbruikt in vergelijking met auto's uit dezelfde klasse. De categorieën op het energielabel worden aangegeven met de letters A tot en met G en met kleuren (drie tinten): groen voor zuinig, geel voor gemiddeld en (drie tinten) rood voor niet zuinig.

Indien u meerdere auto's heeft, ga dan uit van de auto die de meeste kilometers aflegt in een jaar.

- Ja, mijn auto heeft het volgende energielabel voor brandstofverbruik:(energielabel invullen a.u.b.)
- Nee, het energielabel voor brandstofverbruik weet ik niet, maar ik heb een (merk & type auto invullen a.u.b.) Ook vragen naar leeftijd auto.
- Nee, mijn auto is van voor 2001
- Weet niet
- Ik heb geen auto

Gas en/of warmteverbruik

17. Heeft u gas en/of stadsverwarming?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

Wanneer u op stadsverwarming bent aangesloten, bent u in de regel niet ook op gas aangesloten

- Gas
- Stadsverwarming
- Weet ik niet -> door naar vraag 20

Indien gas:

18. Weet u uw jaarlijkse gasverbruik?
Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarrekening van uw energieleverancier(s).

- Ja, dat is m³ gas
- Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:
 - Minder dan 500 m³
 - 500 tot 1.000 m³
 - 1.000 tot 1.500 m³
 - 1.500 tot 2.000 m³
 - 2.000 tot 2.500 m³
 - 2.500 m³ of meer
 - Geen idee/weet het niet

Indien warmte

Weet u uw jaarlijkse warmteverbruik?

- Ja, dat is m³ gas
..... GJ warmte
Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarrekening van uw energieleverancier(s).
- Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:
 - Minder dan 15 GJ
 - 15 tot 30 GJ
 - 30 tot 45 GJ
 - 45 tot 60 GJ
 - 60 tot 75 GJ
 - 75 GJ of meer
 - Geen idee/weet het niet

Indien gas

19. Heeft u groen gas (aardgas waarvan de CO₂-uitstoot wordt gecompenseerd)?

- Ja, ik heb groen gas.
- Nee, ik heb gewoon aardgas.
- Weet niet.

Indien gas

20. Hoe oud is uw CV-ketel?

- 0 tot 5 jaar
- 5 tot 10 jaar
- 10 tot 15 jaar
- 15 jaar of ouder
- Weet niet
- Ik heb geen CV-ketel

WATERVERBRUIK

21. Weet u uw jaarlijkse waterverbruik?

- Ja, dat is m³ water
Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarrekening van uw waterbedrijf (in Houten is dit Vitens).
- Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:
 - Minder dan 50 m³
 - 50 tot 100 m³
 - 100 tot 150 m³
 - 150 tot 200 m³
 - 200 tot 250 m³
 - 250 m³ of meer
 - Geen idee/ weet het niet

Duurzame energie-installaties

22. Hieronder staat een aantal speciale duurzame energie-installaties opgesomd. Welke installatie(s) heeft u in, op of bij uw huis? En wat is de omvang van deze installaties in termen van productie, vermogen en/of rendement?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

(Wij verzoeken u de productie, het vermogen en/of het rendement in te vullen van deze installaties/apparaten. Dit voor zover u dit weet. Als u dit niet weet of terug kunt vinden, mag u dit open laten.)

Enkele begrippen zijn onderstreept en roodgekleurd. Wanneer u met uw muis op dit begrip gaat staan, verschijnt er een korte toelichting.

- HRe-ketel/micro-WKK*
Met jaarlijkse elektriciteitsproductie:kWh
Met elektrisch vermogen:kW

* Een HRe-ketel, ook wel hoog rendement elektriciteitsketel, wekt zoals de naam al doet vermoeden naast warm water ook elektriciteit op. Uiteraard is de primaire taak het leveren van warmte (warm water). De HRe-ketel wekt elektriciteit op door middel van een warmtekrachtkoppeling (WKK). Juist daarom wordt de HR-e ketel ook wel eens de Micro-WKK genoemd.

- Zonnepanelen (PV-panelen)
Met jaarlijkse elektriciteitsproductie:kWh
Met vermogen:Wpiek

- Zonneboiler
Met jaarlijkse warmteproductie:GJ

- Warmtepomp
Met vermogenkW
Met rendementCOP

* Met een warmtepomp kunt u warmte uit de bodem, het grondwater of de lucht gebruiken voor verwarming van woningen en warm kraanwater.

- Mini-windturbine
Met jaarlijkse energieproductie:kWh
Met vermogenkW

- Warmtewisselaar
Met rendement%

* In huishoudelijke situaties wordt een warmtewisselaar veelal gebruikt om warmte terug te winnen uit bijvoorbeeld een houtkachel of het warme afvoerwater van een douche. Warmtewisselaars worden ook veel gebruikt in combinatie met warmtepompen en zonneboilers om warmte-overdracht tussen het opgewarmde medium en het huiswater mogelijk te maken.

- Geen van deze

Zonnepanelen

In 2040 wil de gemeente Houten op haar hele grondgebied klimaat- en energieneutraal te zijn. Dat betekent dat Houten, Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal dan evenveel energie opwekken als dat zij verbruiken én dat deze energie geen uitstoot van broeikasgassen veroorzaakt. Dat kan alleen met de hulp van inwoners en bedrijfsleven. Steeds meer Houtenaren zien de voordelen van zelf opgewekte duurzame energie. Er zijn inmiddels diverse initiatieven om bijvoorbeeld gezamenlijk zonnepanelen in te kopen. Bijvoorbeeld Groen Zonnig Houten of via Transition Town Houten.

23. Zou u (in principe) interesse hebben in de aanschaf van zonnepanelen of een andere duurzame energiebron (bijvoorbeeld HRe-ketel, zonneboiler, warmtepomp of miniwindturbine)?

- Nee. -> Ga verder naar vraag 24.
 Ja. -> Ga verder naar vraag 25.

24. Waarom heeft u geen interesse in zonnepanelen of een andere duurzame energiebron?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik vind duurzaamheid onzin en/of ben er niet zo mee bezig.
- Mijn huis is daar niet geschikt voor.
- De duurzame energietechniek staat nog in de kinderschoenen. Ik wacht liever totdat deze techniek verder is ontwikkeld.
- De investering is te groot. Die wil of kan ik niet betalen.
- Het duurt te lang voordat de investering zich heeft terug betaald.
- Ik ben tevreden over de energie die mijn energiemaatschappij levert.
- Ik heb een huurhuis. Dus ik kan niet zelf beslissen over de plaatsing van zonnepanelen of een andere duurzame energiebron.
- Ik heb een huurhuis. Dus ik ga niet in zonnepanelen of een andere duurzame energiebron investeren.
- Anders, namelijk.....

25. Onder welke voorwaarden zou u interesse hebben in de aanschaf van zonnepanelen of een andere duurzame energiebron (bijvoorbeeld HRe-ketel, zonneboiler, warmtepomp of miniwindturbine)?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Het moet rendabel zijn: de duurzame energiebron moet zichzelf binnen twaalf jaar terugverdienen.
- Ik wil niet zelf uit moeten zoeken wat het beste aanbod is.
- Ik wil niks zelf regelen. Het enige dat ik hoef te doen, is mijn handtekening zetten.
- Ik moet de investering gespreid kunnen betalen.
- Ik wil geen rotzooi in en om mijn huis. De installatie moet binnen een dag klaar zijn en werken.
- Anders, namelijk

3. Afval en hergebruik

Afvalscheiding

26. Scheidt u uw afval?

- Nee, ik gooi alles bij elkaar in een vuilniszak.
- Ja, ik bied het volgende afval gescheiden aan:

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- GFT (Groente-, Fruit- en Tuinafval)
- Papier
- Plastic
- Glas
- Batterijen
- Klein chemisch afval, zoals: spaarlampen, TL-buizen, medicijnen, chemische (vloei)stoffen als verf, frituurvet, motorolie, bestrijdingsmiddelen, etc.
- Luiers
- Elektrische apparaten
- Kleding & schoenen
- Anders, namelijk

27. Hieronder volgen enkele stellingen over afvalscheiding. Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

	Helemaal mee eens	Mee eens	neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/ geen mening
Afvalscheiding is onzin omdat het afval toch allemaal in dezelfde vuilverbrandingsoven wordt gegooid. .	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Afval scheiden geeft mij een goed gevoel.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Afvalscheiding is ingewikkeld. Het kost mij moeite.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Door afval te scheiden is mijn afvalstoffenheffing lager*	☐	☐	☐	☐	☐	☐

* De afvalstoffenheffing is de belasting die u aan de gemeente betaalt voor het ophalen en verwerken van uw huisvuil.

Tweedehands spullen

28. Koopt u weleens tweedehands spullen?

Toelichting: U kunt bij spullen bijvoorbeeld denken aan: kleding, boeken, elektrische apparaten, meubels, fietsen, etc. De vraag is niet van toepassing op auto's, motoren en vastgoed (huizen). Dat wil zeggen dat u bij het beantwoorden van de stellingen niet aan de laatste eventuele eigendommen moet denken.

- Nee, ik koop alles nieuw
- Ja, namelijk via:
(Meerdere antwoorden mogelijk)
 - Marktplaats of een andere internetsite
 - Advertenties bij de supermarkt
 - Advertenties in een lokale (huis-aan-huis) krant
 - Kringloopwinkel
 - Rommelmarkt
 - Van familie of bekenden
 - Bij een speciaalzaak zoals een fietsenwinkel, tweedehands boekhandel, etc.
 - Anders, namelijk

29. Hieronder volgen enkele stellingen over spullen die u zelf niet meer gebruikt, maar die nog wel bruikbaar zijn. Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

Toelichting: U kunt bij spullen bijvoorbeeld denken aan: kleding, boeken, elektrische apparaten, meubels, fietsen, etc. De vraag is niet van toepassing op auto's, motoren en vastgoed (huizen). Dat wil zeggen dat u bij het beantwoorden van de stellingen niet aan de laatste eventuele eigendommen moet denken.

Spullen die ik zelf niet meer gebruik en die nog goed zijn...

	Helemaal mee eens	Mee eens	neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/ geen mening
... gooi ik weg (bied ik aan als afval).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... geef ik weg aan bekenden of aan een goed doel.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.. verkoop ik.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... breng ik naar de kringloopwinkel of laat ik door de kringloopwinkel ophalen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Repaircafés

30. Wat doet u meestal met apparaten die kapot zijn?

- Ik ben erg handig, als het kan probeer ik het apparaat (eerst) zelf te herstellen.
- Ik ga naar een reparateur om te kijken of het loont om het apparaat te laten maken.
- Ik doe het apparaat meestal gelijk weg en koop een nieuwe.
- Anders, namelijk

Repaircafés zijn bijeenkomsten waar beschadigde apparaten en goederen worden hersteld door vrijwilligers. Repareren kan zo tegen relatief lage kosten. Alleen de nieuwe onderdelen moeten worden betaald. Dit resulteert in minder materiaalgebruik (de eigenaar hoeft geen nieuw apparaat te kopen) en dus minder afval.

31. Wat vindt u van het idee om een Repaircafé te organiseren in Houten?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Leuk initiatief, maar ik denk niet dat ik er naartoe zou gaan.
- Leuk initiatief, ik kom zeker mijn kapotte apparaten brengen, als dit bij mij in de buurt is.
- Leuk initiatief, ik kom zeker mijn kapotte apparaten brengen, ongeacht waar het in Houten wordt georganiseerd.
- Ik ben erg handig en het lijkt me leuk af en toe mee te helpen met repareren.
- Ik zou best mee willen helpen, maar omdat ik niet erg handig ben, heb ik daarbij wel ondersteuning nodig.
- Als de naam Café betekent dat je er ook gezellig iets kan drinken, neemt mijn belangstelling toe.
- Dat is niks voor mij. Ik ga liever naar een winkel of erkende reparateur.
- Anders, namelijk

4. Achtergrondkenmerken

Tot slot willen we u nog enkele achtergrondvragen stellen.

32. Hoeveel personen (inclusief uzelf) telt uw huishouden?

33. In wat voor soort woning woont u?

- Vrijstaande woning
- Twee onder één kap, hoekwoning
- Eengezinswoning (rij of geschakeld)
- Flat, etagewoning, bovenwoning, maisonnette, appartement
- Seniorenwoning
- Kamer, studio
- Anders, namelijk:

34. Woont u in een koop- of huurwoning

- koopwoning
- huurwoning

35. In welke periode is uw woning gebouwd?

- 1959 of langer geleden
- 1960 t/m 1974
- 1975 t/m 1984
- 1985 t/m 1994
- 1995 t/m 1999
- 2000 t/m 2005
- 2006 t/m heden

36. Dit was de laatste vraag van het onderzoek. Indien u nog opmerkingen heeft over het onderwerp duurzaamheid die u elders niet kwijt kon in deze vragenlijst, kunt u deze hieronder kwijt [<open>](#)

Klik op 'versturen' om de vragenlijst af te sluiten. Hartelijk dank voor uw medewerking!

